

Слово Кобзаря

щоквартально

30 вересня 2024 року, номер 11

Slovo Kobzara | tromjesečnik UKPD Kobzar Zagreb

**СЬОМЕ ЕНЦИКЛОПЕДИЧНЕ ВИДАННЯ
АНТОЛОГІЇ «УКРАЇНЦІ ХОРВАТІЇ:
МАТЕРІАЛИ ТА ДОКУМЕНТИ» / с.4**

**ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ ЗАГИБЛИХ
УКРАЇНЦІВ У ПЕРІОД ПЕРШОЇ СВІТОВОЇ
ВІЙНИ НА ТЕРИТОРІЇ СУЧАСНОЇ
СЛОВЕНІЇ / с.6**

**У ЗАГРЕБІ УРОЧИСТО ВІДЗНАЧИЛИ
НАЙВЕЛИЧНІШЕ УКРАЇНСЬКЕ СВЯТО
«ДЕНЬ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ» / с.11**

**ПЕРША МІЖНАРОДНА НАУКОВО-
УКРАЇНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ,
ПРИСВЯЧЕНА РАЇСІ ТРОСТИНСЬКІЙ /
с.18**

**ПРЕМ'ЄР-МІНІСТР ХОРВАТІЇ АНДРЕЙ
ПЛЕНКОВИЧ СЬОГОДНІ ВРАНЦІ
ПРИБУВ З ВІЗИТОМ ДО УКРАЇНИ / с.21**

**У ЛЬВІВСЬКІЙ ЛІКАРНІ ПОМЕРЛА
МОВЗНАВИЦЯ І КОЛИШНЯ НАРДЕПКА
ІРИНА ФАРІОН / с.30**

ВСТУПНЕ СЛОВО РЕДАКТОРА

Шановні читачі, цими днями у видавництві Українського культурно-просвітнього товариства «Кобзар» у Загребі побачила світ сьома антологія «Українці Хорватії: матеріали і документи». Над книгою працювали численні науковці, працівники культури, історики, письменники, журналісти та публіцисти, які фахово обізнані з діяльністю українців у Хорватії.

На сьогоднішній день УКПТ «Кобзар» Загреб опублікував сім енциклопедичних збірок та велику кількість інших книг, ще є велика кількість матеріалу, який недостатньо досліджений, і останнім часом, і майже щодня, ми знаходимося у новій ситуації та часі великих змін і викликів, різноманітних подій, які також стосуються українського населення в Хорватії. Війна в Україні та багатомільйонне переміщення населення з України через війну нав'язують новий вимір життя, праці та діяльності для всього світу, в тому числі також для українців у Хорватії. Тож, у майбутньому буде про що писати.

Відомо, що в усьому світі українська діаспора бере участь у лобюванні інтересів України та сприяє тому, щоб народи та влада країн, у яких вони проживають, визнавали та всебічно сприяли боротьбі українського народу за свободу та незалежність.

Логічно, що ми всі не можемо бути на передовій і захищати свободу свого народу та суверенні кордони нашої країни, яка цього року відзначала свою 33-тю річницю Незалежності у всьому світі. У діаспорі, розкиданій по всіх континентах, ми робимо все можливе, і не даємо пригасити інтерес до України, своєю щоденною діяльністю ми не даємо російській пропаганді та різноманітним наративам зламати нашу єдність і зміцнюємо наш дух, силу та віру в нашу справедливую перемогу.

Ми не даємо залишити і забути Україну, яка вже третій рік так хоробро бореться з лютим імперським російським агресором. Ми всі усвідомлюємо, як і наш Президент - Володимир Зеленський наголошує на цьому на багатьох форумах у всьому світі, що в Україні досі не вистачає далекобійної зброї, за допомогою якої можна було б запобігти нападам терористів на невинне цивільне населення.

У скорботі ми зазнали втрат великої кількості ні в чому не винних мирних жителів у великій кількості міст, областей, районів та сіл України, зазнавши частих бомбардувань згадаймо Київ, Полтаву, Львів, Кривий Ріг, нещодавно Харків, Суми та інші місця, які бомблять день і ніч.

Більшість дружніх країн підтримують Україну і допомагають в міру своїх можливостей. Не відстає в цьому й Хорватія.

Прем'єр-міністр Хорватії Андрей Пленкович разом із

високопоставленою хорватською делегацією відвідав Київ, взяв участь у Четвертій конференції Кримської платформи та скористався можливістю зустрітися з Прем'єр-міністром України, окремими профільними міністерствами, Головою Верховної Ради України і, нарешті, з Президентом Володимиром Зеленським, який подякував за розуміння та підтримку України на шляху до євроатлантичної інтеграції, солідарності та за всю допомогу Хорватії Україні в цей найважчий для України момент, коли вона веде оборонну війну за збереження своєї суверенної території вже третій рік.

Україна не хоче війни, Україна виступає за справедливий мир і визволення своєї країни та її народу, за встановлення міжнародно визнаних кордонів.

Ми стали свідками того, що незважаючи на ці великі жертви та страждання, під час яких російський агресор не лише вбиває невинних людей та дітей, а й знищує джерела енергії та всю інфраструктуру, значна частина населення намагається організувати життя, в якому, окрім матеріально-технічного забезпечення, праці на своїх робочих місцях, у промисловості, сільському господарстві чи будь-якому іншому бізнесі, вони здійснюватимуть зваву та цікаву діяльність, необхідну як частина повсякденного життя, а це - різноманітні культурні, освітні, мистецькі, наукові та спортивні заходи.

Переміщене війною багатомільйонне українське населення не втрачає надії на визволення країни і повернення в Україну, а поки що в країнах свого тимчасового проживання, переважно жінки і діти, дорослі та працездатне населення зайняті, а діти шкільного та студентського віку наполегливо навчаються та здобувають нові знання та професії. Багато з них створили культурні, мистецькі, спортивні та церковно-гуманітарні організації,

якими вони займаються додатковими видами діяльності та збагачують свій вільний час протягом тимчасового перебування в країнах, де вони перебувають. Всі вони живуть завтрашнім днем, коли Україна буде вільною і коли буде створена безпека та всі інші умови для повернення додому, а до того часу, серед іншого, намагаються бути максимально корисними, збираючи гуманітарну допомогу та відправляючи її в Україну, де найнеобхідніше і завжди з бажанням, щоб і вони в один спосіб сприяли приходу справедливого миру, визволенню країни і їхньому поверненню в Україну.

Важливо зазначити, що згідно із ситуаційним звітом міжвідомчої робочої групи від 2-го вересня 2024 року, у процесі тимчасового захисту на території Республіки Хорватія перебувають 27 974 переселенці з України.

Під час деяких останніх реформ в Уряді України, а також заміни старих та призначення нових міністрів розглядається та пропонується створення нового міністерства, тобто Міністерства з питань повернення в Україну, яке опікуватиметься багатомільйонним переміщеним населенням внаслідок війни, а також можливістю повернення цих людей в Україну, відповідно, коли для цього будуть створені умови.

Ми також торкнемося тих, хто не повернеться, вони стрімко працюють над інтеграцією в суспільства тих країн, в яких вони перебувають, але ми повинні їм нагадати, інтеграція так, але не асиміляція, а збереження того, хто ти є, тобто інтеграція з українською культурно-національною ідентичністю.

На третьому році інтенсивної роботи над об'єднанням діяльності в уже існуючих організаціях чи українських культурних товариствах давно переселених українців з новопереміщеним населенням України, закономірно

відбувається їх інтеграції в ширшу суспільну діяльність. Ці заходи відображаються у вивченні хорватської мови та знайомстві з Хорватією, а також у залученні до роботи існуючих організацій та інституцій, які були засновані з метою сприяння збереженню ідентичності українців з усіма її формами та характеристиками.

Одним із завдань, що постають на найближчий період, є залучення новопереміщеного населення з України до роботи з уже існуючими традиційними українськими організаціями та інституціями старої української діаспори, яка існує в Хорватії вже понад 120 років. Ми всі в старій діаспорі працюємо над цим і маємо успіхи, і нам потрібно ще більше працювати разом, щоб полегшити нашу роботу та діяльність, щоб ми не тільки зберегли нашу мову, культуру, релігію, традиції та звичаї, але такою своєю «солідарністю, що бореться» на прикладі ведення нашої наукової та культурної діяльності допомогти нашій Батьківщині, полегшивши догляд і опіку над нами, ба більше, щоб сама Україна зосередилася на визволенні країни і створенні умов для повернення в Україну всіх тих людей нашої країни, які цього хочуть і які вирішили повернутися в Україну.

Влітку ми мали можливість спостерігати за Олімпійськими іграми в Парижі, де українські спортсмени посіли почесні місця на змаганнях, хоча в попередні роки ми мали більш успішні результати. Подібне було і на Паралімпійських іграх, які також проходили в Парижі. В Україні йде війна і вже цей фактор сам по собі впливає на всіх людей як психологічно, так і фізично, а і в будь-якому іншому аспекті, включно зі спортсменами. Ми маємо бути задоволені, незважаючи на те, що спортивні змагання сповнені викликів і бажаних успіхів усіх спортсменів.

У Загребі та Славонії, приморських містах Далмації та Істрії та інших місцях Хорватії не бракувало виразної культурної діяльності українських товариств і організацій у Хорватії з культурними заходами, проведенням мистецьких та інших виставок, святкуванням численних церковних та державних свят України, проведенням різноманітних форумів і навіть однієї з перших важливих наукових конференцій на кафедрі української мови та літератури, Відділенні слов'янських мов філософського факультету Загребського університету, деяких спортивних та інших заходів, як-от: День Державності України, День Прапора України, День Незалежності України, День захисників України, тощо.

Річні літні відпочинки закінчилися, і ми наближаємося до кінця третього кварталу 2024-го року, велике число запланованих заходів на 2024-й рік вже реалізовано або буде реалізовано в найближчі місяці, тож ми перебуваємо в періоді, коли підходить час планувати заходи на 2025-й рік.

Для УКПТ «Кобзар» Загреб видання сьомої книги «Українці Хорватії: матеріали та документи» та реалізація культурної маніфестації «Дні української культури в Загребі», яка відбудеться на початку жовтня 2024-го року, а також за цей час одинадцять або цього року видання трьох номерів журналу «Слово Кобзаря» ілюструють успішно реалізовану програму роботи та діяльності товариства у 2024-му році.

Ще багато чого, про що не йшлося у передмові головного редактора, можна прочитати в цьому номері «Слова Кобзаря». (Славко Бурда)

СЬОМЕ ЕНЦИКЛОПЕДИЧНЕ ВИДАННЯ АНТОЛОГІЇ «УКРАЇНЦІ ХОРВАТІЇ: МАТЕРІАЛИ ТА ДОКУМЕНТИ»

Хорватія – порівняно невелика з багатьма іншими країнами, де здавна мешкають українці. Але протягом останніх років саме тут досить потужно розвиваються українознавчі дослідження завдяки президенту Українського культурно-просвітнього товариства «Кобзар», відповідальному редактору часопису «Слово Кобзаря» (Загреб) і збірників «Українці Хорватії: Матеріали і документи» Славку Бурді.

Останнє видання вже виходить п'ять років поспіль, до появи якого причетні, насамперед, науковці з України. І пропонувані читачеві вже сьомий випуск зазначеного збірника дає можливість поглибити знання про українців Хорватії, а також їхніх найближчих кривняків у сусідніх балканських країнах. Відтак це дає право доценту Володимирського коледжу Миколі Нагірному оцінити цей спільний доробок багатьох учених як енциклопедичне зібрання знань про українців Хорватії.

Тож можна цілком погодитися з міркуваннями вже згаданого Славка Бурди про цінність «цієї спільної праці та серії вже виданих семи антологій та її продовженням у цій живій енциклопедичній справі збирання матеріалу для написання історії української діаспори в Хорватії та на теренах південних слов'ян».

Ця цінність, у першу чергу, проявляється в тому, що актуальність серії нинішніх публікацій має безпосереднє відношення до того, як українці Хорватії відгукуються на події російсько-української війни, в якій вирішується доля не тільки України, а й усього світового українства.

Ось чому важливою є стаття директора Інституту досліджень української діаспори імені професора Любомира Винара Національного університету «Острозька академія» Алли Атаманенко «Діяльність українців Хорватії під час російсько-української війни (лютий 2022-липень 2024 рр.)». Який внесок кожного з тих двох тисяч, котрі мешкали тут до початку широкомасштабної російської агресії, в майбутню перемогу нашого народу – ось та червона нитка, яка проходить через усю статтю поважної авторки.

Особливо ж знаковим є в ній те, наголошує професорка Атаманенко, що вже 25-го лютого 2022 р. парламент Хорватії у присутності членів української меншини та Посла України в Хорватії ухвалив Декларацію на підтримку України. Відтак з того дня ця країна постійно надає Україні військово-технічну допомогу. Зокрема, вже тоді Україні було передано всі 14 хорватських гелікоптерів Мі-8.

Водночас у статті наголошується і на важливості «гуманітарної підтримки України, для якої громадою та організаціями, з якими співпрацюють українські об'єднання,

збираються кошти, здійснюються поїздки до численних міст та сіл з гуманітарною допомогою, реалізовується підтримка українських військових і дітей, які приїждять на лікування та відпочинок. І не менш важливим напрямом роботи є підтримка численних втікачів від війни в Україні, значна кількість яких сьогодні перебуває в Хорватії».

Зрозуміло, що увагу читачів приверне інформація про різні маніфестаційні заходи проти російської агресії, починаючи з 24-го лютого 2022 року. Для українців Хорватії ці акції залишаються актуальними й по нинішній день.

У такому ж ключі подається матеріал професорки Київського університету імені Бориса Грінченка Галини Саган щодо діяльності українських діаспорних громад Хорватії та Сербії в справі матеріальної й моральної підтримки біженців з України. І в цьому плані авторка наголошує про важливість ініціативи проведення Першої балканської зустрічі українських організацій за кордоном, а також зустрічі українських громад Південно-Східної Європи.

І тут треба наголосити, що укладач чергового числа альманаху «Українці Хорватії. Матеріали і документи» Славко Бурда намагається донести до читачів максимум інформації про перебіг подій російсько-української війни, загострити їхню увагу на тому, що спектр проблем цієї трагедії для нашої нації не обмежується лише матеріальною підтримкою воїнів Збройних Сил України й вимушених біженців з рідної землі.

Він хоче, аби кожен, хто візьме до рук пропоновану книгу, зрозумів, що війна триває не тільки на полі бою, вона особливо точиться в інформаційному просторі не з меншою затятістю, оскільки ворог застосовує різні маніпуляції для того, аби ввести в оману міжнародну спільноту щодо справжніх причин агресії імперської росії. Мета одна – підірвати довіру світу до справедливої боротьби українців за свою свободу, територіальну цілісність і державний суверенітет.

Саме цим, очевидно, необхідно пояснити те, що упорядник включив до збірника публікації автора цих рядків про ідеологічне протистояння української історичної пам'яті фальсифікаціям російської пропаганди, яка хотіла подати наше минуле як нібито спільний з московитами процес, а відтак і далі викривляти реалії, викрадаючи не тільки наших дітей, а й наших геніїв, яких подає як «ісконно русских».

У той же час бачимо бажання упорядника засвідчити й «плодючість» українства у місцях нового розселення нашого народу. Йдеться про статті Ганна Карась і Віолетти Дутчак, в яких висвітлюються досягнення відомих уродженців балканського регіону. Тому й не виникає вже ніяких сумнівів щодо закономірності виникнення й успішної діяльності в Загребі ансамблю «Кобзар» у контексті збереження українських вокально-інструментальних національних традицій за кордоном, про що детально пишуть науковці Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Марія Мартинюк і Богдан Порумба.

Треба підкреслити, що цей український виш представлений у збірнику й творчим доробком Наталії Федорняк про угорські духовні вірші видатного дослідника наших національних сакральних ідентифікаційних пам'яток Володимира Гнатюка.

Як зберігається ідентичність українців Хорватії розповідає й сам Славко Бурда. Зокрема, розповідає про права й становище національних меншин у цій країні, що є запорукою розвитку нашої нації. І це подається на тлі подібних процесів у сусідів – Сербії та Боснії, відповідно матеріали про це підготували Ярослав Комбіль і Антон Гралуок.

Зацікавлять читачів також розповіді про життєві пригоди Андрія Лимича та Івана Оборського, які подали Анна Лимич та Михайло Ляхович. А ще хочеться сказати про творчий доробок Юстина Бойка, котрий детально вивчив листування єпископа Діонізія Нярді з митрополитом Андреем

Шептицьким, що є неоціненним внеском у вивчення історії Української греко-католицької церкви, яка чи не найбільше прислужилася для збереження української ідентичності в світі.

Зрештою, до всього цього докладено зусиль Славком Бурдою, який продовжує гуртувати науковців і всіх небайдужих навколо теми історії й сьогодення українців у Хорватії.

Володимир Сергійчук, завідувач кафедри історії світового українства Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктор історичних наук, професор.

58-Й МІЖНАРОДНИЙ ФЕСТИВАЛЬ ФОЛЬКЛОРУ

На вулицях і площах Загреба з 17-го по 21-е липня 2024 року проходив 58-й Загребський міжнародний фольклорний огляд, традиційний захід, на якому виступили численні виконавці в галузі фольклору та традиційної культури з Хорватії, країн Європи та світу.

Цього року видатною національною темою була тема - «Культурні простори ЮНЕСКО – Шокадію прекрасна та багата», у якій представлені основні детермінанти шокацької ідентичності, а протягом п'яти фестивальних днів фольклорні товариства та особи, які, окрім шокацьких традицій, представляли різноманіття хорватських етнографічної спадщини - представники хорватських національних меншин із сусідніх країн та хорвати з еміграції, а також десяток ансамблів, які представили спадщину інших народів і культур. Учасники з-за кордону: Бразилія, Мату-Гросу, Куйба, Flor de Atalia Group; Грузія, Гурія, Озургеті, «Тріо Швидкаца»; Індонезія, Джакарта, Perkumpulan Pencinta Seni dan Tari «Kencana Mas»; Канада, Вінніпег, школа українського танцю «Сопілка», українська діаспора; Канада, Едмонтон, Дунайські українські танцюристи, українська діаспора; Латвія, Гуденієкі, Gudenieku Suiti; Латвія, Алсунга, Суити жінки Алсунги; Латвія, Алсунга, Фольклорний гурт «Suitu dūdenieki», Suitu gajdaši; Південна Македонія, Кичево, Культурний центр «Кочо Рацин», КУД «Рацин»; Перу, Ліма, Elenco Artistico Peru Multicolor;

З 1966-го року в Загребі проводиться Міжнародний фольклорний огляд, який має на меті показати та відтворити традиційну культуру та фольклор численних вітчизняних та іноземних учасників. Він продовжує давню традицію фестивалю «Селянська слога», культурної, освітньої та благодійної організації Хорватської селянської партії між двома світовими війнами.

У сучасній Хорватії Огляд є частиною всесвітнього руху за збереження культурної спадщини, який слідує програмам ЮНЕСКО. Рішенням Міністерства культури Республіки Хорватія та міста Загреб у 2014 році він був оголошений

фестивальною подією національного значення. Він є членом міжнародної асоціації фольклорних фестивалів CIOFF і має знак якості Європейської асоціації фестивалів (EFFE 2024-2025), який присуджується найкращим мистецьким фестивалям.

На 58-му МФО в Загребі були представлені результати проектів у співпраці, в рамках програми Erasmus+ «Мережа культурних просторів ЮНЕСКО», висвітлюючи національну тему «Культурні простори ЮНЕСКО – Шокадійо прекрасна та багата», яка представила основні детермінанти ідентичності Шокаців.

Святковий захід під назвою «ШОКАДІЙО ПРЕКРАСНА ТА БАГАТА – фольклорні традиції шокаців у Паннонії» представив фольклорні традиції шокацьких хорватів у Паннонії та відбувся на площі бана Йосипа Єлачича в Загребі. Інші програми проходили на сценах на площі бана Єлачича та Зрінєвці в Загребі та у містах Св. Неділя, Врбовец, Плетерніца та Белтінці (Словенія).

За п'ять фестивальних днів у цьому заході взяли участь 37 фольклорних товариств та об'єднань; з них 24 з Хорватії, 4 групи хорватів за межами Хорватії та 9 іноземних груп. Загалом у ті дні через Загреб проїхало понад 1000 фольклористів, відбулося 12 концертів і 4 концерти поза Загребом. Загалом 58-й Загребський міжнародний фольклорний фестиваль разом із усіма попередніми програмами провів 18 концертів, 6 виставок, 3 експертних круглих столи та форуми, 2 майстер-класи, 1 фольклорну театральну виставу та було представлено 7 літературних видань.

Ми хотіли б подякувати Міністерству культури та засобів масової інформації Республіки Хорватія, місту Загреб, туристичній раді міста Загреб та Хорватському товариству композиторів за фінансову підтримку. Під час організації такого масштабного заходу багато людей та інституцій пішли нам назустріч і допомогли в його реалізації, за що ми їм щиро дякуємо.

ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ ЗАГИБЛИХ УКРАЇНЦІВ У ПЕРІОД ПЕРШОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ НА ТЕРИТОРІЇ СУЧАСНОЇ СЛОВЕНІЇ

3-го серпня 2024 року Представники Посольства України в Словенії спільно з представниками української громади Словенії, Італії, Хорватії та Угорщини провели низку спільних заходів з вшанування пам'яті загиблих українців у період Першої Світової війни на території сучасної Словенії.

Участь в заходах взяли представники Посольства України в Словенії, представники української громади в Словенії на чолі з Головою українського культурного товариства «Любляна-Київ» А. Гевкою (Slovensko-ukrajinsko kulturno društvo Ljubljana-Kijev), представники українців Північної Італії (м. Трієст, м. Удіне), представники хорватської української діаспори в особі Президента Українського культурно-просвітнього товариства «Кобзар» С. Бурди, представники української асоціації «АЛЬПЕ – АДРІЯ», представники української громади Угорщини на чолі з Я. Хортяні, яка також є Заступником Президента Світового Конгресу Українців та Президентом Світової федерації українських жіночих організацій.

З метою привернення уваги до намагань росії привласнити українську історію, приватизувати європейське історичне надбання, а також з метою нівелювання російських пропагандистських наративів було здійснено покладання квітів та проведено спільну молитву за загиблих українців

по обидва боки фронтів Першої світової війни на території православної каплиці м. Вршич.

В рамках заходів відбувся спільний візит на військовий цвинтар муніципалітету Бовец, де, за даними словенських істориків, поховані етнічні українці, які загинули під час жорстоких боїв на території одного з найбільших фронтів - Ізонцо. Українську делегацію зустрів мер В. Млекуж, який особисто взяв участь в покладанні вінків до пам'ятного знаку та спільній молитві за невідомого українського солдата.

Було здійснено покладання квітів до відреставрованого у 2022-му році пам'ятника 20-му Станіславському полку, що розташований у лісі Пановец муніципалітету Нова Горіца. Участь в заході взяв мер муніципалітету Нова Горіца С. Турел, який подякував українській делегації за візит, висловив свою підтримку Україні та українцям у війні проти агресора та запевнив у продовженні співпраці з українською стороною.

Метою заходів було вшанування пам'яті трагічної долі українців, які були розділені горнилом страшної імперіалістичної війни, а також привернення уваги до триваючої страшної війни росії проти України, яка за своїми масштабами та наслідками є найбільшою та найкривавішою з часів Другої світової війни.

Висловлюємо вдячність українському культурному товариству «Любляна-Київ» на чолі з Андрієм Гевкою за ініціативу та організацію заходу, а також всім гостям заходів. Сподіваємось, що подібні заходи стануть традиційними та будуть привертати увагу все більшої кількості українців. (slovenia.mfa.gov.ua)

РОЗПОВІДАЄ ІРИНА БОНДАРЕНКО - УЧАСНИЦЯ ПАМ'ЯТНОГО ЗАХОДУ

За час перебування в Любляні, в Словенії, у мене з'явилися друзі-словенці, які своїми добрими справами підтримують Україну, докладають реальних зусиль для нашої Перемоги. Взимку до мене в Харків приїздила словенка Ніна – кризовий психолог. Маю надію, Україну відвідають ще багато моїх друзів зі Словенії. Буду вдома чекати на них. Деякі з друзів-словенців мають українське коріння, самостійно вивчили українську й вільно нею розмовляють.

Серед них - Пан Андрій - Andrija Nevka, який очолює українське культурне товариство Любляна-Київ. Він займається громадською діяльністю, пише книжки, проводить мовні курси – і української теж. Пан Андрій народився в Боснії. В своїй книзі «Лицар без броні» він детально змалював звичаї, культуру українців, які починаючи з 1890-го року вимушені були переселитися в Боснію. Пан Андрій давно живе в Словенії. Та все своє життя займається справами, пов'язаними з Україною. Пан Андрій переконаний, що треба перемогти і в інформаційній війні.

3-го серпня пан Андрій організував захід разом з Представниками Посольства України в Словенії Богданом Торопцевим - Bogdan Toroptsev і представниками української громади Словенії, Хорватії Славком Бурдою - Slavko Burda, президентом культурно-просвітницького товариства «Кобзар», з представниками Північної Італії та Угорщини на чолі з Ярославою Хортяні - Szlava Huk - заступницею Світового Конгресу Українців. Захід присвячений пам'яті українських воїнів, які загинули на території сучасної Словенії. Це події Першої світової війни.

За даними словенських істориків на військовому цвинтарі муніципалітету Бовец поховані етнічні українці, які під час запеклих боїв загинули на території одного з найбільших фронтів – Ізонцо. Трагічні події Першої світової. Трагічна доля українців, які були розділені імперіалістичною

війною. Частина українців воювала на боці Австро-Угорської імперії, а частина – на боці російської. Та злочинній росії притаманно перекидати історичні факти на свій брехливий маневр. Бо мета росії завжди була одна й та сама – ціленаправлене знищення усього українського.

У Першу світову війну на території сучасної Словенії воювало багато українських полків. І на початку ХХ-го століття до Австро-Угорщини входила частина Галичини і Буковини. В 1916-му році 20-ий стрілецький полк, що базувався в Станіславі (нині Івано-Франківськ), воював в околицях Нової Гориці. В 1917-му році загиблим українським воїнам встановили пам'ятник. В Словенії зберігалось 13 військових кладовищ того часу. На двох кладовищах поховані здебільшого українці – на цвинтарі Залоце в Новогорицькій громаді і на цвинтарі Буковиця громади селища Ренче-Вогрско. Про українських воїнів нагадує пам'ятний знак у Пановецькому лісі – Нова Гориця.

Росія намагалася зробити все, щоби не згадували про українців. Навіть напис на могилі перед каплицею «синам росії». Якої росії, як там росіян ніяких не було? На могилах загиблих словенців хіба писали «синам Австро-Угорщини»? Все це свідчить про ганебні намагання росії привласнити нашу історію і приватизувати європейське історичне надбання. Світу б давно зрозуміти, що не можна мати справи з хронічним брехуном – з країною-гопніком, з країною-фейком, з країною із вічною тугою за радянським совком – з терористичною росією, яка продовжує вбивати і привласнювати чуже в ХХІ-му сторіччі. Залишу в коментарі посилання на статтю словенського журналіста про подію, яку ініціював пан Андрій.

Війни, які починали імперії, всі вони завершилися їхніми крахами.

Сподіваємося, що так буде і тепер.

Від імені Світового Конгресу українців та Всесвітньої Федерації українських жіночих організацій- Ярослава Хортяні висловила подяку Голові українського культурного товариства «Любляна - Київ» Андрію Гевці та мерам словенських міст за збережену пам'ять про українських воїнів та підтримку України у боротьбі проти сучасної російської імперії.

Ми виконали свою місію окрім відвідування пам'ятних знаків, привернули увагу через місцеву пресу до намагань Росії привласнити собі українську історію, приватизувати європейські історичні надбання, а головне, - що плани Росії через 110 років не змінились.

Велика шана усім борцям за Україну! Щира подяка отцю Павлу за молитву та Улянці Молнар за прекрасний спів! (hromadamag.com)

● БУДАПЕШТ – ЛЮБЛЯНА ІСТОРИЧНА ПАМ'ЯТЬ – НАРОДНА ДИПЛОМАТІЯ

Від 2-го до 4-го серпня 2024 року делегація українців в Угорщині за підтримки Столичного Самоврядування українців Угорщини та Товариства Української культури в Угорщині спільно з Посольством України в Словенії, представниками українських громад Словенії, Італії та Хорватії взяли участь у вшануванні 4-ьох пам'ятних місць, захоронень українських воїнів, які загинули у запеклих боях на річці Ішонзо (м.Вршич, м.Бовець, Нова Гориця та Уканц).

Ми разом з мерами міста Бовець - В. Млекуж та з мером Нової Гориці - С. Турелом поклали квіти та провели спільну молитву за загиблих українців, угорців, хорватів, словенців.

Вкотре відчували велику підтримку України, розуміння сьогодення України, її боротьби проти російського агресора.

110 років початку Першої світової війни та 10 років російської агресії проти України.

Світ так і не зробив правильних висновків з історії.

● ТРЕТЯ ГРУПА ПОРАНЕНИХ З УКРАЇНИ НА ЛІКУВАННІ ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ В ХОРВАТІЇ

У першій половині 2024-го року, а точніше у травні, до Хорватії прибула третя група поранених з України, група з 19-ти осіб буде розподілена для лікування та реабілітації у 9 лікарнях країни, а віце-прем'єр-міністр Томо Медвед зазначив, що програма з реабілітації буде продовжуватися та приймати поранених, поки в цьому буде потреба.

«Це сильний меседж від нашого уряду щодо надання підтримки дружньому українському народу, особливо через цей гуманітарний сегмент, який приймає найбільш важкопоранених. Ми продовжуватимемо цю програму підтримки до тих пір, поки в цьому буде потреба», – сказав віце-прем'єр-міністр і міністр хорватських ветеранів Томо Медвед у заяві для ЗМІ в аеропорту Загреба.

Після ухвалення Урядом у березні 2023-го року Рішення про надання допомоги в лікуванні та реабілітації поранених

з України, на сьогодні до Хорватії прибуло загалом 55 поранених. Перші 19 прибули у квітні минулого року, а друга група з 17 поранених через півроку. На лікуванні залишилося 12 осіб, 2 з першої групи та 10 з другої.

„Поки в Україні точаться запеклі бої, Хорватія цим вчинком показує, наскільки віддано вона надає підтримку постраждалій від війни Україні,“ - зазначив Медвед. Крім того, він висловив задоволення тим, що чотири ветеранські центри візьмуть участь у процесі реабілітації. Там 100% хорватських інвалідів війни через спілкування допомагатимуть українським пораненим у психологічному аспекті одужання.

Згідно з діагнозом і ступенем тяжкості поранень, поранених із третьої групи розподілять по дев'яти закладах охорони здоров'я країни, повідомив міністр охорони здоров'я Вілі Берош. Їх супроводжували 13 членів сімей, які будуть розміщені біля лікарень, де будуть лікуватися поранені.

«Уряд робитиме все, щоб допомогти українському народу в політичному, дипломатичному, військовому та гуманітарному аспектах. Наша система охорони здоров'я має досвід воєнних подій, ми єдина країна в Європейському Союзі, яка зазнала лиха війни. в новітній історії наші медики навчилися лікувати рани війни», – сказав Берош.

Серед 19-ти поранених, які надійшли, наймолодшому – 22 роки, а найстаршому – 59. Троє з них мають надзвичайно складні травми, додав міністр охорони здоров'я, тому вкрай важливим було адекватне транспортування та підготовка до їх прийому.

Посол України Василь Кирилич подякував уряду Хорватії за потужну підтримку, яку він надає через лікування та догляд за пораненими, а також за передачу досвіду, пов'язаного з розглядом військових злочинів та вступом до Європейського Союзу. Він додав, що задоволений величезним прогресом у лікуванні поранених. (index.hr)

ХОРВАТІЯ ПЛАНУЄ НАДАТИ ДОДАТКОВУ ДОПОМОГУ ДЛЯ ЕНЕРГОСИСТЕМИ УКРАЇНИ

Україна і Хорватія обговорили питання зміцнення співпраці між двома країнами у сфері енергетики.

Про це йшлося на зустрічі заступника міністра енергетики України Романа Андарака з послом Хорватії Аніцею Джамич, повідомляє «Європейська правда».

Хорватська сторона підтвердила готовність надавати подальшу підтримку Україні, особливо для підготовки до осінньо-зимового періоду.

«Надане обладнання є першочерговою потребою, особливо у прифронтових регіонах, де ворог знищив значну частину енергетичних потужностей. Підтримка партнерів у

розбудові невеликих об'єктів розподіленої генерації для нас надзвичайно важлива», - наголосив заступник міністра енергетики.

Аніца Джамич заявила, що Хорватія розгляне можливість надання Україні додаткового генерувального обладнання.

Також розглядалася участь Хорватії у Фонді підтримки енергетики України, підтримка сімей енергетиків, які постраждали внаслідок російської агресії, та обмін досвідом у переговорному процесі щодо вступу України до ЄС.

У липні повідомляли, що Туреччина долучиться до допомоги Україні з відновлення енергосектору і нарощуванням потужностей розподіленої генерації. (Новини — 10 серпня 2024, Ірина Кутелева)

У ЛЬВІВСЬКІЙ ПОЛІТЕХНІЦІ ВІДБУВСЯ ТРЕТІЙ СВІТОВИЙ ФОРУМ УКРАЇНОЗНАВЧИХ СУБОТНИХ І НЕДІЛЬНИХ ШКІЛ

21–23-го серпня 2024 року в Національному університеті «Львівська політехніка» відбулася знакова подія, організатором якої виступив Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою, – Третій світовий форум українознавчих суботніх і недільних шкіл.

Форум був організований та проведений у контексті державної політики України, спрямованої на плекання та збереження національної ідентичності українців в Україні та за її межами. У події взяли участь наживо понад 200 учасників-освітян із 27 країн світу.

У рамках Форуму відбулася VIII Міжнародна конференція «Українська мова у світі», панельні дискусії, лабораторії творчих ідей, світові кафе, круглі столи, у роботі яких взяли участь: Юрій Бобало, ректор Львівської політехніки; Андрій Сташків, заступник міністра освіти і науки; Павло Грод, президент Світового Конгресу Українців (Канада); Тарас Кремін, уповноважений із захисту державної мови; Алім Алієв, заступник директора Українського інституту; Андрій Шевченко, голова місії СКУ в Україні, Надзвичайний і Повноважений Посол України в Канаді; Оксана Юринець, професорка Національного університету «Львівська політехніка», Народна депутатка України VIII скликання, голова української делегації в парламентській асамблеї НАТО; Оксана Винницька-Юсипович, почесна консулка Канади в Україні; а також освітяни, науковці, громадські діячі з України та з-за кордону.

Спеціальним гостями Форуму були Оріся Демська, голова Національної комісії зі стандартів державної мови (2020–2022), та Любов Любчик, голова Світової Координаційної Виховно-Освітньої ради СКУ (Франція). Форум було присвячено видатним діячам українського руху – Анні Кісіль (Канада) та Стефанові Романіву (Австралія).

Широке міжнародне представництво та велика кількість видатних осіб з України і з-за кордону засвідчили не лише про високий статус події але й про авторитет Львівської політехніки у міжнародній спільноті, яка впродовж останніх десятиліть була і є осердям розвитку взаємодії України та діаспори. Команда Університету на чолі з її ректором надали всеохопну допомогу в організації цього широкомасштабного заходу.

Міжнародний інститут освіти, культури і зв'язків з діаспорою висловлює велику вдячність команді Національного університету «Львівська політехніка» за всеохопну підтримку у проведенні Третього Форуму українознавчих суботніх і недільних шкіл.

Насамперед слова глибокої вдячності висловлюємо Юрієві Бобалу, ректору Університету, за допомогу, підтримку та особисту участь у заходах Форуму.

Дякуємо також: Степанові Шалаті, директору Народного дому «Просвіта»; команді Володимира Крайовського, проректора з навчально-виробничої роботи; команді Михайла Климаша, завідувача кафедри телекомунікацій; команді Пресцентру «Центр комунікацій»; Ігорю Гільжинському, директорові Студмістечка Львівської політехніки; Михайлові Свистуну, директорові Студентського комбінату харчування; Богданові Мірінчику, голові Колегії та профбюро Інституту гуманітарних та соціальних наук; Андрієві Добровлянському, начальникові служби безпеки і охорони. Дякуємо за моральну підтримку Наталії Чухрай, проректорці з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків, та Івану Демидову, проректору з наукової роботи. (Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою НУ «Львівська політехніка»)

У ЗАГРЕБІ У СУБОТУ, 24-ГО СЕРПНЯ 2024 РОКУ, УРОЧИСТО ВІДЗНАЧИЛИ НАЙВЕЛИЧНІШЕ УКРАЇНСЬКЕ СВЯТО «ДЕНЬ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ»

У День Незалежності України у суботу, 24-го серпня 2024 року, члени Українського культурно-просвітнього товариства «Кобзар» – Загреб разом з представниками Посольства України в Республіці Хорватія та інших українських організацій у Загребі та, послом Сполучених Штатів Америки в Республіці Хорватія її високо поважністю пані Наталією Рейс поклали квіти до пам'ятника Тараса Шевченка в Загребі.

Від імені Посольства України в Республіці Хорватія, всіх привітали з промовою, радник в Посольстві п. Андрій Лупак та перший секретар п. Дмитро Горбан, перед Українською громадою міста Загреб виступила президентка Української громади міста Загреб пані Марія Мелешко. З промовою, від УКПТ «Кобзар» – Загреб виступив його президент пан Славко Бурда, а також промову виголосив Віктор Філіма, представник української національної меншини в місті Загреб, і посол США в Республіці Хорватія, її Високо поважність пані Наталі Рейс.

Президент Асоціації хорватських ветеранів, які лікуються від посттравматичного стресового розладу міста Загреб, пан Іван Толіч подарував послу США в Республіці Хорватія, її Високо поважності пані Наталі Рейс, коробку з жовто-блакитною вервицею.

Президент товариства «Червона калина» пан Вадим Ковенія представив коротку культурно-мистецьку програму у виконанні членів свого товариства. (С. Б.)

КПТ «УКРАЇНЦІ У ЛІЦІ» У МІСТІ КОРЕНИЦЯ ВІДЗНАЧИЛИ ДЕНЬ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ

24-го серпня 2024 року, українське культурно-просвітне товариство «Українці у Ліці» разом з українцями, які тимчасово проживають у м. Корениця, відзначили 33-тю річницю Дня Незалежності України.

Перебуваючи далеко від рідної землі, ми залишаємося частиною нашої великої Української родини. Цього року, ми відзначили не просто історичну дату, цей День символізує нашу Волю, нашу Єдність і непохитне прагнення до Свободи!

Україна — це не просто місце на карті, це місце в наших серцях! У цей день, ми згадуємо, якою дорогою ціною здобувалася і здобувається наша свобода. Ми пережили багато випробувань, але наша країна стоїть і бореться завдяки відвазі та відданості кожного з Нас.

Хвилиною мовчання ми вшанували пам'ять героїв, які захищали нашу незалежність. Цей день символізує нашу Віру в Незламність Українського Духу. Кожен з нас це частина великої історії, що твориться сьогодні, і разом ми обов'язково переможемо всі перепони, що стоять на нашому шляху. Нехай над Нашою Україною завжди буде мирне небо, а майбутнє — світлим та Благословенним!

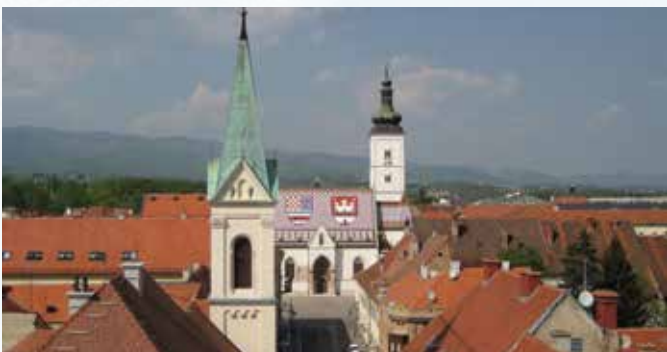
Від усього серця висловлюємо щирі подяку братам хорватам за підтримку українців та нашої країни в цей нелегкий час. Ви доводите, що справжня дружба між народами не знає кордонів, і що спільні цінності — свобода, справедливість і людська гідність — є фундаментом, на якому будується міцне братерство. Ми вдячні вам, що простягнули руку допомоги нашим людям, прийняли Українців у свої громади, надали притулок, підтримали морально та матеріально. Ваша допомога та солідарність є неоціненною для нас. Нехай міцною буде наша дружба, нехай вона стане основою для нових здобутків та мирного співіснування. Дякуємо вам, брати хорвати, за вашу теплоту, щедрість і силу духу.

З нагоди Дня Незалежності України, відбулася Божественна Літургія, в храмі св.Юрія у Корениці - За мир в Україні. Богослужіння відправив о.Олег Гірник. (А.І.)

● СВЯТА ЛІТУРГІЯ ЗА МИР В УКРАЇНІ

У День Незалежності України, у суботу, 24-го серпня 2024 року, у співкафедральному соборі св. Кирила і Мефодія в Загребі, святу Літургію за мир в Україні, загиблих ветеранів і жертв війни відслужили єпископ Крижевецький Мілан Стіпич і парох о. Ненад Краячич, вікарії парафії о. Мирослав Барничко та о. Горазд Басташич також служив диякон Антоній Паїч. На літургії зібралася велика кількість представників української національності, представників української громади міста Загреб, біженців з України та ін. Після літургії в Українському домі, святкування цього дня продовжилось спілкуванням. З цієї нагоди промову виголосив парохальний вікарій отець Мирослав Барничко, який повідомив, що Греко-Католицька Церква планує збирати українців, надавати їм місце для молитви та інші зручності, підтримувати їх під час воєнної агресії проти країни агресора.

У 14-ту неділю після Задушного дня, 25-го серпня 2024 р., владика Крижевської єпархії Мілан Стіпич відслужив архієрейську літургію в співкафедрі св. Кирила і Мефодія в Загребі у співслужінні пароха о. Ненада Краячича, вікарія парафії о. Мирослава Барничкого та диякона Антонія Паїча. Літургію служили хорватською мовою, співав церковнослов'янською та українською мовами об'єднаний парафіяльний хор під орудою проф. Катаріни Рончевич. Серед них були хорвати з Жумберку в народних костюмах та українці в сорочках вишиванках – тим самим показуючи різноманітність парафіяльної спільноти. Літургію транслювали на Першій програмі Хорватського телебачення та Хорватське радіо.

● МАНІФЕСТАЦІЯ ЛИПОВЛЯНСЬКІ ЗУСТРІЧІ - 2024

Президент Ради національних меншин Тібор Варга взяв участь у відкритті Липовлянських зустрічей 2024, - найбільшої маніфестації традиційної спадщини національних меншин у Республіці Хорватія, яка проходила з 23-го по 25-те серпня 2024 року.

У своєму виступі на відкритті зустрічей Голова Ради зазначив, що «Липовлянські зустрічі» є надзвичайно важливою подією не лише для національних меншин, оскільки вони проводяться в часи глобальних геополітичних криз, відсутності безпеки, міграційних процесів та тенденцій до поширення тероризму.

«Все це впливає на хорватське суспільство і призводить до зростання націоналізму, нетерпимості, шовінізму, ненависті та інших небажаних явищ. Ні, справа в тому, що захист прав національних меншин у Республіці Хорватія гарантується Конституційним законом про права національних меншин і законодавством про меншини на високому рівні. З іншого боку, після вступу Республіки Хорватія до Європейського Союзу існують ініціативи та тенденції певних кіл щодо зменшення досягнутих прав. І саме тому ці зустрічі можуть і повинні слугувати прикладом і практикою для багатьох у просуванні так необхідної взаємної толерантності, співіснування та довіри, а також свідчити, що хорватська зірка в ЄС сяє різноманітнішим і багатшим світлом, ніж багато хто інші, цим ми всі разом можемо пишатися», - наголосив у своїй презентації президент Ради національних меншин Тібор Варга.

Відкриття Липовлянських зустрічей 2024 привітали мер муніципалітету Липовляни Нікола Хорват, представник прем'єр-міністра Марін Пілетич, представник президента Хорватського парламенту Маріяна Петір та представник президента Хорватії Республіки Хорватія Меліта Муліч, під високим патронатом якої проходить цей захід.

У рамках насиченої програми «Липовлянських зустрічей» відбулася традиційна експертна дискусія на тему «Досвід імплементації Конституційного закону про права національних меншин у Республіці Хорватія», ведучими якої були Президент Ради Тібор Варга та

директор Управління з прав людини, національних меншин та етики Міністерства юстиції, адміністрації та цифрової трансформації Уряду Республіки Хорватія Даніела Гауба та Мір'яна Олуїч, заступник окружного секретаря Сісачко-Мославачкої жупанії від сербської національної меншини.

До речі, цьогорічні «Липовлянські зустрічі 2024» також відбулися до 50-річчя ідеї започаткування «Зустрічей», в честь якої було оформлено та офіційно відкрито виставку світлин та документів «До єдності». (sssnm.gov.hr)

● МІЖНАРОДНЕ ЗІБРАННЯ «GLOBAL UKRAINIANS SUPPORT UKRAINE» У КИЄВІ

Лідери Європейського конгресу українців (ЕКУ) долучилися до міжнародного зібрання «Global Ukrainians Support Ukraine», що відбулося 26-го серпня. Захід, що проходив у Києві у гібридному форматі, відбувся за підтримки Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Торгово-промислової палати України та Клубу ділових жінок.

Серед обговорюваних тем, розділених на три частини, були роль глобальних українців у представленні України за кордоном, правозахисна діяльність закордонних українців, а також тема українського бізнесу за кордоном.

Під час початкової частини віце-президент ЄХУ Мирослав Гочак розповів про діяльність ЄХУ, 75-річчя організації та важливість консолідації українських громад за кордоном навколо актуальних питань. Крім того, він обговорив низку поточних та майбутніх проектів, зокрема підтримку України та Збройних Сил України. Крім того, Гочак наголосив на важливості співпраці з установами та організаціями в Україні.

Зібрання привітав Богдан Райчінець, президент ЕСУ; Олександр Корнієнко, Перший заступник Голови Верховної Ради України; Дмитро Лубінець, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини; та Геннадій Чижиков, президент Торгово-промислової палати. (global-ukraine.org)

● ДВОДЕННА ЩОРІЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ ПОСЛІВ, ГЕНЕРАЛЬНИХ КОНСУЛІВ, КОНСУЛІВ І ВІЙСЬКОВИХ ПРЕДСТАВНИКІВ РЕСПУБЛІКИ ХОРВАТІЯ

У Загребі, 27-го і 28-го серпня 2024 року, в Національній та університетській бібліотеці в Загребі, відбулася дводенна щорічна конференція послів, генеральних консулів, консулів і військових представників Республіки Хорватія. Перший день конференції завершився урочистим прийомом, під час якого за ініціативи Української пошти було відкрито виставку «Солідарність з Україною», організовану Міністерством закордонних справ та Поштою Хорватії.

Прем'єр-міністр Андрей Пленкович відвідав виставку поштових марок низки країн під назвою «Солідарність з Україною», які були випущені з нагоди російської агресії та початку війни в Україні та підкреслив значення хорватської дипломатії.

«Ми разом досягли ключових стратегічних цілей за останні кілька років, тому внесок хорватської дипломатії був надзвичайно важливим, корисним і правильним, він був тонкою частиною механізму всього державного апарату», — сказав прем'єр-міністр, додавши, що ентузіазм, праця та досвід хорватських дипломатів ключові елементи в сприянні міжнародному позиціонуванню Хорватії.

Він наголосив, що голос наших дипломатів у міжнародних організаціях має бути гучним, а позиція, яку ми представляємо, має бути чіткою, базуватися на міжнародному праві та наших національних інтересах.

„Я особливо бажаю, щоб у наступні півтора року багато з вас, акредитованих у країнах ОЕСР, зробили вагомий внесок у досягнення останньої стратегічної мети міжнародних організацій, яка стоїть перед нами, і щоб у своїй щоденній діяльності ви допомагали хорватським громадянам“ - зазначив Пленкович.

Як учасник європейського та світового порядку, Хорватія робить внесок у багатосторонність.

«Поточний момент у міжнародному співтоваристві є дуже делікатним», — сказав міністр закордонних справ та європейських справ Гордан Грліч Радман у заяві для ЗМІ після конференції та додав, що на сьогоднішній глобальній політичній арені ми є свідками багатьох криз, починаючи з України, Близького Сходу та Африки, що також відображається на Хорватії, як одному з акторів європейської та світової політики.

Він зазначив, що світовий порядок фактично є результатом порушення міжнародного права агресією Росії проти України та свідчить про те, що останніми роками класичні традиційні геостратегічні імперативи посилюються, а мультилатералізм слабшає.

«Коли ми визнаємо всі ці тенденції в Хорватії, ми повинні взяти до уваги той факт, що наші дії також важливі, тому що Хорватія все ще є актором європейського та світового порядку та сприяє багатосторонності та цінностям, які вона обрала для себе, тому нашим послам і дипломатам необхідно чути вказівки та інструкції, коли йдеться про нашу зовнішньополітичну діяльність», — пояснив міністр.

Він також згадав, як він сказав, „наше дуже неспокійне сусідство - Західні Балкани“, які, за його словами, піддаються геостратегічній конкуренції з боку третіх країн і зловмисного впливу, і додав, що роль Хорватії тут надзвичайно важлива.

«Ми досягли всіх наших зовнішньополітичних цілей, тепер у наших інтересах працювати над стабільністю нашого сусідства, щоб це сусідство також могло досягти європейської перспективи», - наголосив він. (mvep.gov.hr)

ВИСТАВКА ПОШТОВИХ МАРОК НИЗКИ КРАЇН ПІД НАЗВОЮ «СОЛІДАРНІСТЬ З УКРАЇНОЮ»

Міністр закордонних справ Хорватії Гордан Грліч Радман відкрив у вівторок, 27-го серпня 2024 року, в Національній та університетській бібліотеці в Загребі виставку поштових марок «Солідарність з Україною», висловивши сподівання, що назва хорватської марки «За мир в Україні» незабаром стане реальністю.

Українська пошта ініціювала виставку пам'ятних поштових марок, якими 15 країн та їхні національні поштові відділення висловили підтримку та солідарність з потерпілою Україною. Хорватія приєдналася у квітні 2022 року з поштовою маркою з написом «За мир в Україні».

– Так само, як Україна рішуче підтримувала Хорватію в її боротьбі за незалежність і суверенітет, Хорватія найкраще знає позицію України, і ми її рішуче підтримуємо, — сказав Грліч Радман на виставці в Національній та університетській бібліотеці в Загребі.

Він додав, що хорватська поштова марка була задумана як додатковий символ дружби між двома країнами, а також «сильна взаємна підтримка всебічних зусиль для встановлення миру в Україні, повернення її громадян у вигнанні та нормалізації життя на українській території». (mvep.gov.hr)

ЗАГРЕБСЬКИЙ ЗАБІГ «ШАНЮЮ ВОЇНІВ, БІЖУ ЗА ГЕРОЇВ УКРАЇНИ»

В Україні та багатьох країнах протягом третього кварталу 2024-го року відбулися спортивні меморіали чи забіг «Шанюю воїнів, біжу за героїв України» до Дня пам'яті полеглих захисників України, які віддали своє життя на вівтар Батьківщини, захищаючи українську землю від злісного російського агресора.

Так у Хорватії в місті Загребі, за ініціативи Посольства України в Республіці Хорватія та двох товариств: „Української громади міста Загребу“ і „Червоної калини“, у суботу ранком 31-го серпня, відбувся забіг стежками та берегом відомого штучного озера в парку «Бундек» у самому центрі Нового Загреба, який розташований біля річки Сава.

Близько півсотні зареєстрованих учасників змагались у кількох легкоатлетичних змаганнях залежно від віку.

Від товариства «Кобзар» - Загреб брала участь спортсменка пані Ірина Малько, яка виконала забіг на 5 кілометрів за героя Сергія Пітько. (СБ)

ВІДБУЛИСЯ ЩОРІЧНІ ДУХОВНІ ВПРАВИ ДУХОВЕНСТВА КРИЖЕВАЦЬКОЇ ЄПАРХІЇ

З понеділка, 2-го вересня, до четверга, 5-го вересня 2024 року, в єпископському соборі в Крижевцях відбулися щорічні духовні вправи духовенства та богословів Крижевської єпархії, які очолив священник Загребської Архієпархії та директор Архієпархіального душпастирського інституту, отець Іван Лукіч.

У духовних вправах взяли участь владика Мілан Стіпич, священники, диякони та богослови Крижевської єпархії з Хорватії, Словенії і Боснії та Герцеговини, загалом 37, а також кілька священників з Беловарсько-Крижевської та інших єпархій.

Разом зі щоденною Святою Літургією та богослужінням «Часослова» у соборі Пресвятої Трійці в Крижевцях учасники слухали проповіді про духовність та місію священників у душпастирських та життєвих умовах сьогодення, мали нагоду до святої сповіді.

Окрім духовних вправ, 4-го вересня відбулася лекція під назвою :

- «Сприяння добробуту неповнолітніх і вразливих осіб у Католицькій Церкві»

- «Жорстоке поводження з дітьми, неповнолітніми та вразливими дорослими в Церкві».

Викладачами з Центру сприяння добробуту вразливих осіб Хорватського католицького університету були керівник Центру докторка наук Аніта Дучкіч Сертіч та керівник програми Центра Єлена Задро, кандидат психологічних наук.

На завершення духовних вправ у соборі було відслужено «Благословення» – богослужіння за всі отримані ласки. (krizevacka-eparhija.com)

СВІТ ПАРАЛЕЛЬНИХ РЕАЛЬНОСТЕЙ

2-го і 3-го вересня в Бледі відбудеться 19-та міжнародна конференція Бледського стратегічного форуму. Цього року захід проходитиме під назвою «Світ паралельних реальностей». Метою цьогорічної конференції буде впровадження нових інноваційних підходів до програми та підвищення ролі молоді.

Конференція збирає учасників з різних галузей з різними знаннями, заохочуючи їх обмінюватися думками та генерувати ідеї для вирішення поточних і майбутніх викликів. Крім того, конференція також пропонує унікальну можливість для індивідуальних зустрічей і спілкування з регіональними та глобальними зацікавленими сторонами.

Прем'єр-міністр Андрей Пленкович взяв участь у 19-му Стратегічному форумі в Бледі, де разом із прем'єр-міністрами Сербії, Албанії та Словенії Мілошем Вучевичем, Еді Рамом і Робертом Голобом виступив на панелі «Світ паралельних реальностей».

Що Європа може зробити для кращого майбутнього, так це продемонструвати сильне лідерство в контексті багатьох криз, з якими вона стикається, чи то виклики пов'язані зі змінами клімату чи проблеми безпеки. Ми також маємо бути вічними захисниками міжнародного права, яке є нашою найбільшою силою. Ми маємо продовжувати працювати над зміцненням європейської економіки, енергетичної безпеки, обороноздатності та вирішення взаємних політичних питань. Важливо зосередитися на питанні розширення Європейського Союзу та дивитися в майбутнє, але також нести можливі санкції за минуле, заявив прем'єр-міністр Андрей Пленкович на 19-му Бледському форумі.

Він зазначив, що Хорватія рішуче підтримує Урсулу фон дер Ляєн на посаді голови Єврокомісії на її другому терміні. «Я з нетерпінням чекаю продовження чудової співпраці на благо Хорватії та Європейського Союзу», — сказав Пленкович на платформі, після зустрічі з фон дер Ляєн перед початком Бледського форуму.

● ДВОДЕННИЙ БЛЕДСЬКИЙ СТРАТЕГІЧНИЙ ФОРУМ ЗАВЕРШИВСЯ

Дводенний Бледський стратегічний форум зібрав багатьох місцевих, регіональних, європейських і міжнародних політиків і офіційних осіб. Говорили про інтеграцію Західних Балкан до ЄС, вплив результатів виборів та глобальні виклики.

– Цьогорічна назва форуму «Світ паралельних реальностей» видається доречною, оскільки вона відображає стан сучасного світу, вказує на велику кількість несправедливості та нерівності, демонструє нечесність і подвійні стандарти у прийнятті рішень, демонструє наслідки невиконаних обіцянок, зазначила Таня Файон.

Президент Єврокомісії зазначив, що нове скликання Комісії має приділити ще більше уваги питанню розширення ЄС.

Росія працює над посиленням розбіжностей на Західних Балканах і між Західними Балканами та рештою Європи. Але переважна більшість людей на Західних Балканах хоче не фрагментації, а інтеграції, заявила президент ЄК Урсула фон дер Ляєн.

Розширення ЄС є важливим для Західних Балкан, а також для ЄС/МЗ Словенії

Міністр закордонних справ Словенії Таня Файон закрила цьогорічний Бледський стратегічний форум, який назвала найскладнішим у складній геополітичній ситуації.

«Це був новий безцінний досвід, безумовно, найскладніший форум у складній геополітичній ситуації, але понад 2500 гостей розійшлися додому з хорошими враженнями від гостинності Словенії», — написала Файон у соціальній мережі Iks (X).

Міністр закордонних справ Словенії підкреслив на відкритті Форуму в понеділок, що відповіддю на велику кількість криз і конфліктів у світі має бути політика і дипломатія.

Серед учасників Форуму були спеціальний представник ЄС на Західних Балканах Мірослав Лайчак, високий представник у Боснії та Герцеговині Крістіян Шміт, посол США в Белграді Крістофер Гілл, глави дипломатії Хорватії та Угорщини Гордан Грліч Радман і Петер Сіярто та відомий шахіст Гарі Каспаров, співзасновник Forum Free Russia.

Що таке Бледський стратегічний форум?

Бледський стратегічний форум – це глобальна платформа для генерації ідей та обміну поглядами на сучасне суспільство та його майбутнє. Він прагне створити стійкий світ, пропонуючи стратегічні погляди та рішення для найактуальніших проблем сьогодення та майбутнього.

Як платформа інклюзивності та різноманітності, вона прагне зібрати якомога більше різних зацікавлених сторін і поширити їхні погляди через події, дискусії, круглі столи, проекти, аналізи та публікації.

Його центральна щорічна подія – міжнародна конференція Bled Strategic Forum – провідна конференція в Центральній та Південно-Східній Європі, проводиться наприкінці серпня в мальовничих альпійських околицях озера Блед у Словенії. Конференція збирає учасників з різних галузей з різними знаннями, заохочуючи їх обмінюватися думками та генерувати ідеї для вирішення поточних і майбутніх викликів. Крім того, конференція також пропонує унікальну можливість для індивідуальних зустрічей і спілкування з регіональними та глобальними зацікавленими сторонами. (Бледський стратегічний форум - внутрішньодержавний проект Республіки Словенія).

● ПЕРША МІЖНАРОДНА НАУКОВА УКРАЇНЬСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ, ПРИСВЯЧЕНА РАЇСІ ТРОСТИНСЬКІЙ

3 ініціативи кафедри української мови та літератури 5-го та 6-го вересня 2024 року відбулася Міжнародна українознавча конференція, присвячена видатній вченій Раїсі Тростинській, якій належить відкриття кафедри української мови та літератури на Відділенні східнослов'янських мов філософського факультету Загребського університету.

В рамках конференції організовано виставку «Квантовий стрибок Шевченка», яка розміщена в холі бібліотеки філософського факультету. Виставка представляє Тараса Шевченка, великого українського поета і художника, в новаторському ключі – як різні культурні та наукові ікони.

Офіційне відкриття цієї першої міжнародної наукової конференції, організованої кафедрою української мови та літератури Філософського факультету Загребського університету, відбулося у четвер, 5-го вересня 2024 року. До 70 присутніх і тих, хто стежив за конференцією онлайн, звернулися: проф. Домагой Тончинич, декан філософського факультету, професор Юріца Павичич, проректор Загребського університету з міжнародної та міжінституційної співпраці, посол України в Республіці Хорватія Василь Кирилич та доцентка Дарія Павлешин, заступниця завідувача Відділення східнослов'янських мов, одночасно завідувача кафедри української мови та літератури.

Після вітальних слів конференція продовжила пленарну роботу з доповідями Дарії Павлешин із Загребя, Олени Галета, Людмили Васильєвої, Богдана Технолоза зі Львова та Оксани Тростинської з Харкова.

Після пленарної частини конференція продовжила роботу у 14 секціях. Із 60 доповідей було по 4 доповіді у 10 секціях, а по 5 доповідей у 4 секціях. Усі доповіді

тривали п'ятнадцять хвилин та на завершення кожної секції була дискусія. Доповідачі на конференції були з Хорватії, Словаччини, України, Австрії, Болгарії, Німеччини, Чехії, Італії, Польщі, Угорщини та Туреччини.

Цього ж дня відбулося відкриття виставки плакатів «Тарас Шевченко», яка була відкрита для відвідувачів до 14-го вересня 2024 року, а після роботи в Секціях відбулася презентація книги Миленка Поповича та Раїси Тростинської «Хорватські-Східнослов'янські у порівнянні». Книгу презентували професори Іван Відович Болт, Матео Жагар та Лідія Мілкович.

Наступного дня, у п'ятницю, 6-го вересня 2024 року, для всіх учасників конференції, які прибули до Загреба, була організована екскурсія до Ловрана. Екскурсію «Шляхами Івана Франка в Ловрані» провів директор Львівського музею Івана Франка Богдан Технолоз. Для тих, хто не поїхав на екскурсію в Ловран, була організована екскурсія в Загребі.

Крім того, онлайн-конференція продовжилась у п'ятницю, 6-го вересня 2024 року. У другий день конференція працювала у 18 секціях. Із 97 доповідей 7 доповідей було представлено в одній секції, 6 доповідей у шести секціях, 5 доповідей у десяти секціях і 4 доповіді в одній секції. Відповідно до назви та самої тематики, це були різноманітні п'ятнадцятихвилинні презентації доповідей з Хорватії, України, Словенії, Словаччини, Чехії, Грузії, Польщі та Сербії.

Того ж дня урочисто завершилася перша міжнародна українська наукова конференція, присвячена Раїсі Тростинській, модераторами якої стали Оксана Тимко Дітко та Дарія Павлешин.

Цими днями, поки ще свіжі враження від цієї першої міжнародної наукової конференції, на їхньому сайті

опублікували допис;

« Шановні колеги! Перша міжнародна українська наукова конференція на філософському факультеті завершилася.

Протягом двох днів у насиченій програмі конференції ми мали змогу почути аж 180 доповідей, відкрили та презентували виставку «Квантовий стрибок», присвячену великому українському поету Тарасу Шевченку, провели презентацію книги Міленка Поповича і Раїси Тростинської хорватсько-східнослов'янська (порівняльна) та організували дві екскурсії: одну на цілий день, під час якої учасники мали можливість познайомитися з Ловраном, Мошченицькою Драгою та Опатією, та екскурсію до півдня, під час якої вони оглянули Загреб з гідом.

Всього в роботі зібрання взяли участь 182 науковці. З них 72 колеги прибули до Загреба, а 110 взяли участь дистанційно.

Перший день конференції проходив у прямому ефірі на нашому філософському факультеті. Загалом у 14 секціях виступили 72 учасники. Другий день проходив дистанційно, у роботі конференції в цій формі взяли участь 110 учасників у 18 секціях.

Більшість учасників конференції, як і очікувалося, були з України та Хорватії. До конференції приєдналися 117 учасників з України, з них 36 – у прямому ефірі та 81 – дистанційно. З Хорватії були присутні 22 учасники і більшість з них виступали наживо, і лише троє – дистанційно.

Окрім України та Хорватії, у конференції взяли участь науковці зі Словаччини, Австрії, Польщі, Болгарії, Німеччини, Чехії, Італії, Норвегії, Угорщини, Туреччини, Словенії, Сербії, Грузії. Вчені з 15 країн світу.

Теми, представлені на зустрічі, були надзвичайно різноманітними, охоплюючи широкий спектр сфер, від лінгвістики та літератури, через історичні та сучасні погляди на актуальні слов'янські проблеми до етнологічних та культурних, що зробило зустріч місцем для міждисциплінарного обміну знаннями та ідеями.

Не дивно, що більшість науковців з України взяли участь в українській конференції. Було представлено 31 науково-освітній український заклад із 23 міст України: Львів, Київ, Харків, Чернівці, Дніпро, Суми, Кременчук, Полтава, Одеса, Ужгород, Берегово, Тернопіль, Кам'янець-Подільський, Умань, Донецьк, Вінниця, Бердянськ, Іванів - Франківськ, Черкаси, Луцьк, Дрогобич, Острог.

Ми, співробітники кафедри української мови та літератури філософського факультету в Загребі, дякуємо всім колегам, які взяли участь у зустрічі. Така велика кількість учасників конференції свідчить про те, що члени нашої кафедри побудували міцні зв'язки з колегами з інших університетів Європи, а також про те, що наша кафедра зайняла місце на карті України.

Ще раз дякуємо всім. Ці два дні українознавство об'єднало нас в особливе товариство науки. Сподіваємось, що ця зустріч залишилася для всіх у приємній пам'яті та заклала основу для майбутніх, сподіваємось, традиційних українських зустрічей у Загребі.» (ukrkonzagreb24.ffzg.unizg.hr; програма; статтю підготував С.Б.)

● БЛАГОДІЙНИЙ ТУР ПИСЬМЕННИЦІ АНТОНІЇ ЦВІД ЄВРОПОЮ НА ПІДТРИМКУ УКРАЇНИ

8-го вересня 2024 року відбулася імпреза знаної письменниці, поетеси, перекладача, лауреата народної Шевченківської премії, керівника літературної секції Товариства «Україна-Світ» Антонії Цвід в хорватській Рієці в рамках проекту «Благодійний тур Європою на підтримку України».

Творча зустріч відбулася з нагоди 33-ї річниці Незалежності України і організована й проведена Хорватським культурно-просвітницьким товариством «Дніпро» - Рієка на чолі з Народною артисткою України, примадонною хорватсько-української сцени Ольгою Камінською Olga Kaminska та Віктором Камінським.

Щира подяка керівнику Хорватсько культурно-просвітницьким Товариством «Дніпро», Рієка, народній артистці України Ользі Камінській за підготовку та проведення мистецького заходу на високому рівні. Приємно, що дружні культурні зв'язки Ольги Камінської з Товариством «Україна-Світ» тривають з 1989 року. Маємо надію що і надалі будемо продовжувати просвітницьку роботу на благо єднання українців у світі та нашої Перемоги!

„Дякую за високу довіру.

Пишаюся нагородою, що її під час своєї імпрези отримала з рук очільниці товариства Дніпро-Рієка народної артистки України, примадонни хорватсько-української сцени Ольги КАМІНСЬКОЇ“ – наголосила пані письменниця.

● ДО УКРАЇНСЬКОЇ СТОЛИЦІ З ВІЗИТАМИ ПРИБУЛА НИЗКА СВІТОВИХ ПОСАДОВЦІВ

Блінкен, Леммі, Науседа, прем'єри Латвії і Хорватії, голова сенату Чехії: до Києва прибула низка світових посадовців

У середу, 11-го вересня, до української столиці з візитами прибули держсекретар США Ентоні Блінкен, голова МЗС Британії Девід Леммі, президент Литви Гітанас Науседа, прем'єр-міністерка Латвії Евіка Сіліня, її хорватський колега Андрей Пленкович та очільник сенату Чехії Мілош Вистрчил.

Про свій візит до Києва Науседа повідомив у соцмережі.

«Щойно приїхав до Києва. Приємно повернутися і зустріти мого дорогого друга Володимира Зеленського на знак солідарності з Україною», - написав литовський президент.

Він також наголосив, що військова та економічна підтримка для України має вирішальне значення для захисту її суверенітету та територіальної цілісності.

Того ж дня до України прибула прем'єрка Латвії Евіка Сіліня. Як інформує пресслужба уряду Латвії, її візит триватиме до 13-го вересня.

Зазначається, що у рамках поїздки Сіліня проведе зустрічі з українськими посадовцями, а також візьме участь в обговореннях з питань подальшої військової, політичної, гуманітарної та фінансової підтримки України, її шляху до вступу до ЄС і НАТО.

Також Сіліня опублікувала у соцмережі X відео з київського вокзалу.

«Ранок у Києві. Латвія буде з українським народом до його перемоги, і завжди підтримуватиме Україну на шляху до Європейського Союзу та НАТО! Слава Україні!» - підписала свій допис латвійська прем'єрка.

Крім того, в Україну сьогодні прибув очільник чеського сенату Мілош Вистрчил. На своїй сторінці у соцмережі він поширив фото з київського вокзалу і зазначив, що приїхав до Києва на саміт Кримської платформи.

«У серпні 2021-го року на інавгураційному саміті платформи я сказав, що анексія Криму не може бути аналогом нашого Мюнхена «про нас без нас», Я тоді представляв Чехію і наголосив, що ми маємо стати на захист України», - йдеться у дописі Вистрчила.

Він також зазначив, що події після окупації Криму показують, що «якщо нашої підтримки буде недостатньо, Росія не зупиниться».

«І треба також мати на увазі, що мирні переговори

не можуть відбутися без участі України, і результати переговорів мають бути прийнятними для України», - наголосив чеський політик.

Ще одним гостем української столиці сьогодні став прем'єр-міністр Хорватії Андрей Пленкович. Як пише видання HRT Vijesti, у Києві він зустрінеться з президентом Зеленським, прем'єр-міністром Денисом Шмигалем, головою Верховної Ради Русланом Стефанчуком та іншими українськими офіційними особами.

Разом з Пленковичем в Україну прибули міністр науки і освіти Хорватії Радован Фукс, міністр юстиції та цифрової трансформації Дамір Хабіян і міністр закордонних і європейських справ Гордан Грлич-Радман.

Зі своєю делегацією прем'єр Хорватії також візьме участь у саміті Кримської платформи.

До того ж до Києва для участі у Кримській платформі завітали і державний секретар США Ентоні Блінкен разом з міністром закордонних справ Великої Британії Девідом Леммі. Це перший спільний візит такого роду за більш ніж 10 років.

Як пише Reuters, посадовці мають провести низку зустрічей з високопоставленими українськими урядовцями. Блінкен заявив, що хоче почути безпосередньо від президента України Зеленського та інших, які цілі Києва у війні та що Вашингтон може зробити, щоб допомогти йому їх досягти.

Репортерка телеканалу CBS Олівія Газіс опублікувала відео прибуття Блінкена і Леммі на київський вокзал.

Нагадаємо, 11-го вересня у Києві відбудеться перший день проведення саміту Кримської платформи. (Світлана Кравченко)

► ПРЕМ'ЄР-МІНІСТР ХОРВАТІЇ АНДРЕЙ ПЛЕНКОВИЧ СЬОГОДНІ ВРАНЦІ ПРИБУВ З ВІЗИТОМ ДО УКРАЇНИ

Уряд Хорватії повідомляє, що це третій візит Пленковича в Україну, він зустрінеться з усім керівництвом держави.

Згодом уряд оприлюднив прес-реліз, який ми передаємо повністю.

Прем'єр-міністр Андрей Пленкович у середу, 11-го вересня 2024 року вранці прибув з робочим візитом в Україну в супроводі міністра закордонних і європейських справ Гордана Грлича Радмана, міністра юстиції та адміністрації Даміра Хабіяна та міністра науки і освіти Радована Фукса. З ними також Звонімір Фрко-Петешич, голова Пленковичевого офісу.

Це третій візит прем'єр-міністра Пленковича в Україну з початку російської агресії 24-го лютого 2022 року та це один знак солідарності Хорватії з Україною, яка сьогодні захищає свою свободу, європейську безпеку, а також спільні демократичні цінності та принципи міжнар. закон. Хорватія продовжує надавати політичну, економічну, гуманітарну та військову підтримку українському народу.

■ УКРАЇНУ ВІДВІДАВ ПРЕМ'ЄР-МІНІСТР ХОРВАТІЇ АНДРЕЙ ПЛЕНКОВИЧ

Після прибуття до Києва прем'єр-міністр також взяв участь у церемонії відкриття пам'ятника жертвам геноциду кримськотатарського народу, яку очолили президент Зеленський та лідер кримськотатарського народу Мустафа Джемільєв.

Під час перебування в Києві Прем'єр-міністр Пленкович зустрічається з керівництвом української держави – Президентом України Володимиром Зеленським, Головою Верховної Ради Русланом Стефанчуком та Прем'єр-міністром України Денисом Шмигалем, а також візьме участь у зустрічі на саміті Кримської Платформи.

Хорватія рішуче підтримує Міжнародну Кримську платформу та відіграє дуже активну роль у цій платформі, оскільки вона також приймала Перший парламентський саміт у жовтні 2022 року.

Він представить новий хорватський пакет допомоги Україні

Прем'єр-міністр також візьме участь у прийомі, організованому компанією DOK-ING з нагоди оголошення про відкриття офісу цієї компанії в Києві.

Під час візиту буде презентовано новий пакет двосторонньої допомоги Хорватії Україні.

Підписання Меморандуму про взаєморозуміння між Міністерством юстиції, адміністрації та цифрової трансформації Хорватії та Міністерством юстиції України та Програми співпраці між Міністерством науки, освіти та молоді Хорватії та Міністерством науки і освіти України у сферах науки і техніки також планується», – повідомили в уряді.

У КИЄВІ ВІДКРИЛИ МЕМОРІАЛ ПAM'ЯТІ ЖЕРТВ ГЕНОЦИДУ КРИМСЬКОТАТАРСЬКОГО НАРОДУ

Президент України Володимир Зеленський і перша леді Олена Зеленська взяли участь у відкритті Меморіалу пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу.

Разом із ними пам'ять кримських татар вшанували Президент Литви Гітанас Науседа, Прем'єр-міністр Хорватії Андрей Пленкович, Прем'єр-міністр Латвії Евіка Сіліня, голова Сенату парламенту Чехії Мілош Вистрчіл, Голова парламенту Молдови Ігор Гросу, Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль, Голова Верховної Ради Руслан Стефанчук, керівник Офісу Президента Андрій Єрмак, лідер кримськотатарського народу Мустафа Джемільєв, урядовці, посли, військові, представники кримськотатарського народу та громадськості.

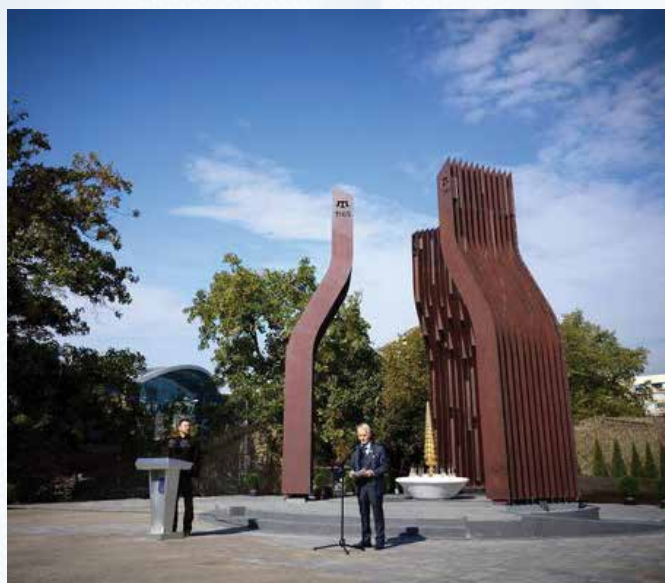
Глава держави зазначив, що всі вони зібралися разом, щоб увічнити пам'ять про одну з найстрашніших трагедій в історії України та кримськотатарського народу – геноцид

і депортацію, вчинені радянською владою, зокрема чекістами, у 1944 році.

Меморіал пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу відкрили в межах четвертого саміту Кримської платформи.

Президент наголосив: дуже символічно, що саме на цьому місці сьогодні з'явився український національний меморіал. Адже раніше тут протягом пів століття стояв пам'ятник чекістам. Його демонтували кілька років тому.

«Сьогодні на цьому місці ми відкриваємо меморіал на честь ушанування пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу, геноциду кримських татар. І як символ того, що тирані й диктатори неодмінно програють. Ми відкриваємо меморіал у той час, коли історія знову повторюється, коли Крим знову став полем бою за свободу, за гідність і за право жити – жити на своїй землі», – сказав Глава держави.

Володимир Зеленський зазначив, що колись такий меморіал обов'язково з'явиться в українському, вільному Криму.

«Крим – це не просто територія. Це частина нашої душі, це земля, де наші люди жили в мирі, жили в гармонії зі своєю культурою, зі своєю мовою, зі своїми традиціями. Ми не просто боремося за повернення Криму – ми боремося за відновлення справедливості, за можливість для кожного кримчанина повернутися додому, у свій дім, у свій Крим, вільний від Росії та страху», – наголосив Президент.

Глава держави також зауважив, що план Формули миру – це й план повернення Криму, відновлення прав кримськотатарського народу, українців та всіх, хто живе на цій землі.

Мустафа Джемільєв додав, що цей меморіал не лише присвячений пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу, а й нагадує нам про те, із яким сусідом доводиться жити.

«Жителі Криму вже 10 років перебувають у лапах правонаступників і послідовників того режиму, який здійснював масовий геноцид кримськотатарського народу», – сказав він. (president.gov.ua)

РОБОЧИЙ ВІЗИТ ДО УКРАЇНИ ТА САМІТ КРИМСЬКОЇ ПЛАТФОРМИ

Хорватський прем'єр у Києві оголосив новий пакет військової допомоги Україні

Прем'єр-міністр Хорватії Андрей Пленкович під час візиту до Києва 11-го вересня оголосив про черговий пакет військової допомоги Україні.

Під час зустрічі з хорватським прем'єром у середу президент Володимир Зеленський подякував йому за особисту участь у четвертому саміті міжнародної Кримської платформи та відкритті Меморіалу пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу.

«Володимир Зеленський також відзначив підтримку з боку Хорватії у протистоянні російській агресії й висловив подяку за оголошений під час візиту 11-й пакет військової допомоги».

Також Зеленський і Пленкович обговорили рух України до ЄС і НАТО, підтримку українських біженців у Хорватії та співпрацю у розмінуванні та відновленні енергетичної інфраструктури.

У серпні Україна та Хорватія обговорили питання зміцнення співпраці між двома країнами у сфері енергетики.

З нагоди нашого третього візиту до Києва з початку російської агресії ми висловили нашу повну підтримку Президенту Зеленському, Прем'єр-міністру Шмигалю та Голові Верховної Ради Стефанчуку у захисті свободи та незалежності України.

Хорватія солідарна з українським народом, який захищає свою свободу, європейську безпеку, а також спільні демократичні цінності та принципи міжнародного права.

Наразі ми надали допомогу на 300 мільйонів євро, а також ділимося досвідом у гуманітарному розмінуванні територій, розгляді військових злочинів та на шляху до Європейського Союзу.

Ми продовжуватимемо надавати хорватську військову,

гуманітарну, політичну, дипломатичну, енергетичну та фінансову допомогу Україні.

Хорватія також підтримує Міжнародну Кримську платформу, в якій вона відіграє активну роль, оскільки також приймала Перший парламентський саміт у 2022-му році.

У жовтні 2024 року ми проведемо саміт країн Південно-Східної Європи в Дубровнику з метою підтримки України та її територіальної цілісності.

Водночас ми представили новий пакет підтримки енергетичної безпеки та оновлення енергетичної інфраструктури України на суму 4 млн євро. Сьогодні профільні міністерства Хорватії та України підписали дві угоди про співпрацю у сферах науки і техніки та юстиції. (index.hr)

ПЛЕНКОВИЧ ЗЕЛЕНЬКОМУ ПООБІЦЯВ ПРИЇЗД «ЛІДЕРІВ ПІВДЕННО-СХІДНОЇ ЄВРОПИ» НА САМІТ У ДУБРОВНИКУ

Прем'єр-міністр Хорватії Андрей Пленкович повідомив сьогодні президента України Володимира Зеленського, що явка лідерів країн Південно-Східної Європи на жовтневий саміт підтримки України в Дубровнику буде «дуже високою» і що майже всі вони підтвердили свою присутність.

«Відповідь лідерів дуже сильна. Майже всі відповіли. Одного чи двох все ще бракує, але всі вони будуть там, щоб поділитися своїм бажанням підтримати вас у ваших мирних зусиллях, а також у контексті ваших європейських амбіцій, — сказав Пленкович українському президенту на зустрічі.

Раніше в середу Пленкович прибув з неоголошеним візитом в Україну, де зустрівся з Зеленським, а пізніше на соцплатформі анонсували саміт країн Південно-Східної Європи в Дубровнику в жовтні з метою підтримки України та її територіальної цілісності.

«У жовтні 2024 року ми проведемо саміт країн Південно-Східної Європи в Дубровнику з метою підтримки України та її територіальної цілісності», — написав Пленкович.

На зустрічі він додав, що Хорватія рішуче виступає за відкриття переговорів про вступ між Євросоюзом та Україною та пропонує допомогу на європейському шляху Києва.

У червні цього року Україна та Молдова офіційно розпочали переговори про вступ з ЄС на двох окремих міжурядових конференціях щодо вступу.

«У вас є сильні можливості в інституційному сенсі, але у нас є експерти зі свіжими знаннями і доброю волею поділитися ними з вашими колегами... Немає нікого, хто має свіжіші знання, ніж ми, нові члени Союзу», — додав Пленкович.

На початку зустрічі Зеленський подякував хорватській делегації на чолі з Пленковичем за підтримку з моменту початку війни та вторгненням Росії в його країну.

Зеленський: Ми завжди розраховували на вашу підтримку

«Ми завжди розраховували на вашу підтримку, в тому числі в політичних питаннях, таких як наш шлях до Європейського Союзу та альянсу НАТО. Ми вдячні вашому народу за прийняття наших біженців», - сказав Зеленський прем'єр-міністру Хорватії.

Пленкович представив українському президенту останній пакет заходів допомоги Україні, який збільшив загальну військову допомогу Хорватії до «понад 200 мільйонів євро за останні два роки».

«Також я дуже радий, що Хорватія допомагає вам у розмінюванні. Ми провели найбільшу першу міжнародну конференцію з розмінювання, ми виконуємо наші обіцянки як у фінансовому, так і в оперативному плані, відкриваючи філію нашої провідної компанії з розмінювання в Києві», — посилаючись на компанію DOK-ING.

Пленкович підкреслив, що він також радий хорошому економічному обміну між двома країнами, який, «незважаючи на контекст, становить від 700 до 780 мільйонів євро». (Хіна)

БОСНІЯ І ГЕРЦЕГОВИНА ЧЕРЕЗ ВІЙНУ 1992-1995 РОКІВ ГЛИБОКО РОЗУМІЄ СТРАЖДАННЯ УКРАЇНИ

Голова президії БіГ Денис Бечірович сьогодні по відеозв'язку звернувся до учасників Кримської платформи в Києві, висловивши рішучу підтримку народу України, її керівництву та президенту Володимирі Зеленському.

Він підкреслив, що компетентні органи держави Боснії і Герцеговини засудили російську анексію Криму «як акт порушення міжнародного права».

«Боснія і Герцеговина регулярно приєднується до заяв, ініціатив і рішень ЄС щодо засудження агресії в міжнародних

організаціях», — сказав Бечірович, нагадавши, що Боснія і Герцеговина разом зі 140 іншими державами-членами ООН висловили підтримку Резолюції Генеральної Асамблеї ООН, прийнятої з приводу річниці початку російської агресії проти України.

«Відновлення територіальної цілісності та суверенітету України над усією її територією, включно з Кримом, має вирішальне значення як для України, так і для міжнародної спільноти», — сказав Бечірович.

Він зазначив, що Боснія і Герцеговина через війну глибоко розуміє страждання України. З цієї причини громадяни Боснії та Герцеговини також висловили свою солідарність з громадянами України.

«Стояти з Україною означає стояти на правильному боці історії та підтримувати фундаментальні принципи, на яких побудовано цивілізований світ», — сказав Бечірович.

Він зазначив, що Боснія і Герцеговина й надалі буде солідарною з Україною.

«Справедлива боротьба України за відновлення територіальної цілісності та суверенітету є спільним інтересом усіх демократичних сил Європи та світу», — підсумував Бечірович.

Кримська платформа — це акція МЗС України, започаткована у 2021 році, спрямована на дипломатичне скасування російської анексії Кримського півострова у 2014 році. Цілі, яких потрібно досягти, — повернення кримського питання до глобального порядку денного, захист прав людини в Криму, сприяючи деокупації півострова та зміцненню європейської та глобальної безпеки.

● ХОРВАТІЯ ПОДАРУВАЛА УКРАЇНІ СИСТЕМУ РОЗМІНУВАННЯ DOK-ING MV-4

На міжнародній конференції «Globsec Forum», Хорватія подарувала Україні сертифікат на роботизовану систему розмінування DOK-ING MV-4.

Сертифікат вручив віцепрем'єр-міністр і міністр оборони Республіки Хорватія Іван Анушич та керівники компанії-виробника.

Завдяки цьому сертифікату, Україна зможе отримати одну роботизовану систему розмінування DOK-ING MV-4.

DOK-ING MV-4 — це легкий роботизований комплекс для розмінування.

Корпус та конструкції можуть витримувати детонацію мін та боєприпасів. Ефективність MV-4 перевірена в реальних бойових умовах. Комплекс має замінні інструменти, які дозволяють виконувати різний спектр завдань для підготовки території.

За допомогою цієї системи проводять механічну підготовку ґрунту та розмінування, механічний огляд та очищення території, пошук закопаних предметів тощо.

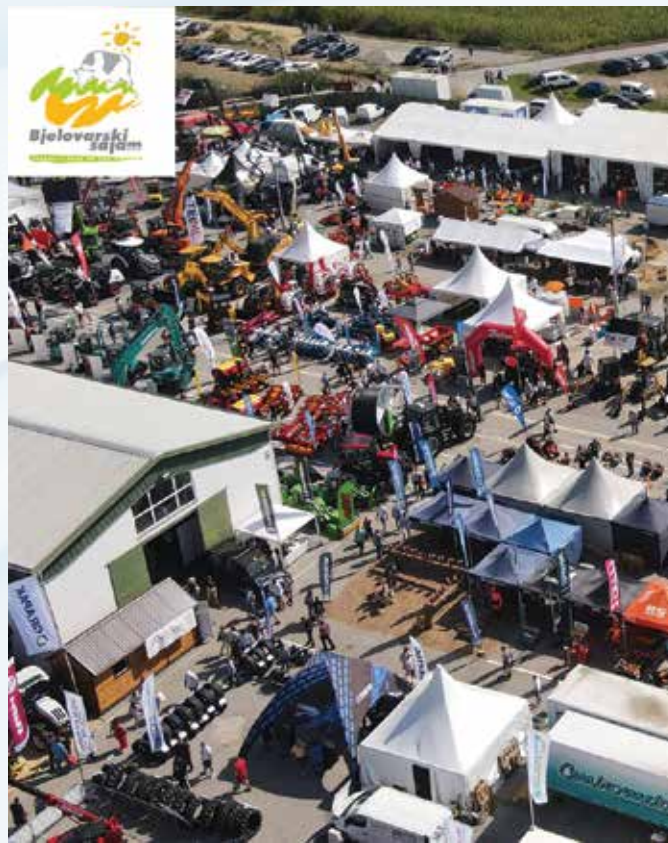
За словами хорватського політика — ця система допоможе Україні збільшити масштаби проведення робіт з розмінування, яке на сьогодні має відбуватися на 26% території України.

«Розмінування — величезне завдання, і міжнародна підтримка тут дуже потрібна. Україна не одна, ми будемо працювати разом стільки, скільки треба», — додав політик. (mver.gov.hr)

● МІЖНАРОДНА ОСІННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА ВИСТАВКА - ЯРМАРОК

З 15-го вересня 2024 року у м. Беловар (Республіка Хорватія) відбулася 31-а Міжнародна осіння сільсько-господарська виставка-ярмарок.

Осінній міжнародний беловарський ярмарок збирає відвідувачів з різних галузей сільського господарства, переважно тваринництва. Причиною цього, безумовно, є Національна виставка тваринництва, на якій представлена велика рогата худоба найкращої якості з усієї Хорватії, і відвідувачі мають можливість побачити найкраще з великої рогатої худоби, коней, свиней, овець, кіз, птиці та бджільництва в одному місці.

За ініціативи Посольства Україна стала офіційним партнером цього заходу. У роботі виставки-ярмарки взяв участь заступник Міністра аграрної політики та продовольства України Денис Башлик. На полях виставкового заходу відбулася його зустріч з віцепрем'єр-міністром, міністром сільського, лісового та рибного господарства Республіки Хорватія Йосипом Дабро. Д. Башлик також провів українсько-хорватські консультації з Державним секретарем Міністерства сільського, лісового та рибного господарства Республіки Хорватія Тугоміром Майдаком. (croatia.mfa.gov.ua)

У ВЕЛИКІЙ ПЕРЕМОЗІ УКРАЇНИ – ПЕРЕМОГА КОЖНОГО УКРАЇНСЬКОГО ВЧИТЕЛЯ

Шановна освітянська спільнота української діаспори!
Дорогі колеги-учителі великого українського світу!

Новий 2024-2025-й навчальний рік починається для кожного з вас, як завжди, далеко за межами рідної землі, але неодмінно - в українській школі у країнах вашого перебування. На всіх п'яти континентах світу, де б'ється українське серце, ваша рідна школа стає освітнім простором, де творять Людину, Патріота, Українця. Суперсила українського вчителя за кордоном - у його відданості українській справі, вірі у себе та у людей, беззаперечній любові до рідної землі і невинному бажанні перемагати.

У майбутній великій перемозі України, такій бажаній та стражданій, - ваші особисті перемоги - вагомі здобутки кожного шкільного учителя. Ваша перемога - це коли не завдяки, а всупереч певним обставинам ви створюєте у містах, містечках та селах країн вашого перебування нові освітні осередки - центри вивчення української мови, суботні чи недільні українознавчі школи, українські домівки. Ваша перемога - це коли ви власним гідним прикладом служіння українській справі навчаєте і ведете за собою. Ваша перемога - у формуванні навколо себе потужного україномовного простору, залучаючи туди також і українські родини, деякі з яких не завжди усвідомлюють важливість і необхідність збереження української ідентичності та національної свідомості за кордоном. Ваша перемога - у вашій жертвній праці, коли часто у непристосованих приміщеннях на безоплатній основі у країнах вашого перебування вам додають живильної сили і наснаги йти далі дитячі очі ваших вихованців, коли, здавалося б, бракує духу і опускаються руки. І ви йдете - йдете впевнено і рішуче, пишучи історію розвитку українського шкільництва у світі у ваших рідних школах. І хода ваша - переможна! Переможного навчального року, дорогі освітяни української діаспори! Перефразую Франкове, учителем не лише школа стоїть, учителем держава стоїть! (Любов Любчик, голова Світової Координаційної Виховно-Освітньої Ради (СКВОР) Світового Конгресу Українців Джерело: Любчик на Facebook)

УКРАЇНА НА ЛІТНІХ ОЛІМПІЙСЬКИХ ТА ПАРАЛІМПІЙСЬКИХ ІГРАХ В ПАРИЖІ 2024 РОКУ

Україна взяла участь у літніх Олімпійських іграх 2024 року в Парижі, що відбувалися з 26-го липня по 11-те серпня 2024 року. На олімпійські ігри поїхали понад 150 спортсменів, одночасно прийняти участь мали змогу 147 атлетів, з яких реально взяли участь у змаганнях 137 спортсменів, що є найменшим показником за всю історію участі країни в Іграх. Загалом українські спортсмени вибороли 12 медалей, з них — 3 золотих, 5 срібних та 4 бронзові, та посіли у підсумку 22-е загальнокомандне місце, що стало найкращим результатом України на Олімпійських іграх за останні дванадцять років.

Україну на Паралімпіаді в Парижі представляли 140 атлетів, які змагалися у 17 видах спорту

У неділю, 8-го вересня, збірна України завершила виступи на Паралімпійських іграх-2024 в Парижі. За 11 змагальних днів у столиці Франції наші паралімпійці завоювали 82 медалі: 22 золоті, 28 срібних та 32 бронзові. Це дозволило українській команді посісти сьоме місце в медальному заліку і стати п'ятою за кількістю здобутих нагород. За числом виграних медалей це четвертий результат в історії виступів України на Паралімпіадах.

● КИЇВ - ПОЛТАВА - ЛЬВІВ - КРИВИЙ РІГ - СУМИ

Атака на Київ 8-го липня: загинуло 27 людей, серед них діти

Сьогодні у Києві день жалоби у зв'язку з терористичною атакою Росії на цивільні об'єкти.

Унаслідок ракетного удару по Києву 27 загинили та 117 постраждалих.

Станом на ранок 9-го липня в Києві внаслідок ракетного удару 27 загинили та 117 постраждалих. Про це повідомили в КМДА. Серед загинилих четверо дітей. Наразі пошукові роботи продовжуються.

Російські війська вранці 8-го липня завдали по Україні ракетних ударів. Зокрема, по Києву, Дніпру, Кривому Розі і Донеччині. Сили оборони України збили 30 із 38 російських ракет, повідомили у Повітряних силах. Окупанти пошкодили медичний центр «Ісіда» у Дніпровському районі столиці. Кількість загинилих зросла до семи. Серед інших об'єктів, під російський ракетний удар потрапило одне з приміщень дитячої лікарні «Охматдит».

Постраждав корпус, де були діти на діалізі, розповів міністр охорони здоров'я України Віктор Ляшко. Посли різних країн приїхали до «Охматдиту», аби побачити наслідки російського терору.

Повітряна атака по місту Полтава

51 людина загинула та понад 200 поранено внаслідок атаки рф на Полтаву — розпочато розслідування

Зруйнований балістикою корпус навчального закладу у Полтаві

За даними слідства, 3-го вересня 2024 року збройні сили рф здійснили повітряну атаку по місту Полтава, попередньо двома балістичними ракетами «Іскандер-М». Ворог поцілів у навчальний заклад та лікарню.

Внаслідок атаки станом на 18:00 відомо про 51 загинлу людину та понад 200 поранених.

Частково зруйновано одну із будівель Інституту зв'язку, лікарню та прилеглі будинки.

Наразі на місці працюють рятувальники, слідчо-оперативна група та інші служби, триває розбір завалів. Кількість потерпілих уточнюється.

Прокурори у взаємодії з іншими правоохоронцями документують наслідки чергового злочину держави-агресора.

У Львові загинли і десятки постраждалих

У ніч на 4-те вересня Росія вдарила і по інших регіонах України. У Львові семеро загинили і 35 постраждалих, серед

Рятувальники працюють у дитячій лікарні «Охматдит», яка постраждала під час російських ракетних ударів у Києві, Україна, 8 липня 2024 року. REUTERS / Олександр Ратушняк

яких діти. У Кривому Розі постраждалих п'ятеро.

У ніч на середу, 4-те вересня, Росія здійснила ракетну атаку по Україні. Про загиблих, постраждалих та руйнування повідомляється з різних регіонів України.

За даними влади Львова та Львівщини, внаслідок удару у Львові загинули семеро людей, серед них - троє дітей. Кількість постраждалих зростає - зараз відомо про 35, повідомив мер Львова Андрій Садовий.

За даними Садового, станом на ранок по меддопомогу звернулися 35 осіб, із них 5 дітей. Понад 50 будинків зазнали пошкоджень, також пошкоджені будівлі двох шкіл та двох медзакладів.

Керівник Львівської обласної військової адміністрації (ОВА) Максим Козицький раніше написав, що «серед потерпілих - п'ятеро дітей. Те, що відомо станом на зараз: одна 15-річна дитина перебуває у стані середньої важкості, четверо - мають легкі ушкодження».

Удар по центру Кривого Рогу

У Кривому Розі Дніпропетровської області внаслідок нічної атаки постраждало п'ятеро людей, є влучання в об'єкт цивільної інфраструктури, пошкоджені житлові будинки, повідомив голова Ради оборони Кривого Рогу Олександр Вілкул.

«Ракетне влучання в об'єкт цивільної інфраструктури в центрі міста. Від вибухової хвилі постраждало понад 10 багатоповерхівок. Зараз слава Богу всі живі. П'ятеро постраждалих, не важкі», - написав Вілкул.

Голова Дніпропетровської ОВА Сергій Лисак уточнив, що серед постраждалих є 10-річна дитина, у місті пошкоджений готель.

Нічна атака на Суми

До слова, під час атаки на Суми вночі 30-го серпня росіяни влучили по підприємству, яке виготовляє упаковки для дитячого харчування. За останніми даними МВС, внаслідок цього удару загинули 2 людини, ще 13 – зазнали поранень.

У ЛЬВІВСЬКІЙ ЛІКАРНІ ПОМЕРЛА МОВОЗНАВИЦЯ І КОЛИШНЯ НАРДЕПКА ІРИНА ФАРІОН

У п'ятницю 19-го липня 2024 року у Львівській лікарні померла мовознавиця і колишня нардепка Ірина Фаріон. Медики зробили все можливе, але поранення було несумісне з життям.

Ірина Фаріон народилася 29-го квітня 1964 року у Львові. Вона мовознавиця, професорка Національного університету «Львівська політехніка», членкиня політради ВО «Свобода», народна депутатка України VII скликання (2012—2014 року), а також двічі була депутаткою Львівської облради від ВО «Свобода».

Нагадаємо, що сьогодні, 19-го липня на вулиці Масарика у Львові скоїли замах на мовознавицю і колишню нардепку Ірину Фаріон.

Громада Львова висловлює щирі співчуття родині та всім, хто її знав і любив. Це дуже страшно і жахливо. Дякую правоохоронним органам, які активно працюють над цим. Замовник також має бути відомим і нести повну відповідальність», - написав Садовий.

Також про смерть Фаріон повідомив голова Львівської ОВА Максим Козицький. Він повідомив, що нападника ще шукають.

«Дуже прикро, але, попри всі зусилля медиків, врятувати Ірину Фаріон не вдалося. Щирі співчуття рідним, близьким та учням Ірини Дмитрівни. Пошуки нападника ще тривають», - написав Козицький.

У пресслужбі Першого медичного об'єднання Львова підтвердили інформацію про смерть мовознавиці, передає Інтерфакс-Україна.

Керівниця анестезіологічної служби Першого медоб'єднання Львова Наталя Матолінець розповіла, що Ірина Фаріон була в критичному стані із важкою проникаючою вогнепальною травмою головного мозку.

«Відразу була взята в операційну, була проведена операція, і навіть перевели в реанімаційне відділення для продовження лікування. Проте, серце пацієнтки не витримало», - розповіла Матолінець.

Після інформації про загибель Ірини Фаріон правоохоронці перекваліфікували справу в умисне вбивство. (Мар'яна Зінченко)

ВБИТА ІРИНА ФАРІОН

***В умовах війни,
найважливіше зберегти
державні інституції.***

Ірина Фаріон
(vghlos.ua, 2021)

У ПРЯШЕВІ ПОМЕР МИКОЛА МУШИНКА, НЕВТОМНИЙ ДОСЛІДНИК НАШОГО ФОЛЬКЛОРУ

У четвер, 12-го вересня, пізно ввечері на 89-му році життя відійшов Микола Мушинка, лемко з Курів на Пряшівщині, що став видатним українцем, фольклористом, етнографом, мистецтвознавцем, філологом, бібліографом.

Микола Мушинка народився 20-го лютого 1936 року, був третьою (з-поміж п'ятьох) дитиною Івана та Зузани Мушинок. Після закінчення російськомовної середньої школи в Пряшеві подався до Праги, де вступив до Карлового університету. Тут лекції з української мови та літератури читав професор Іван Панькевич, який, можна сказати, трансформував його з російсько

орієнтованого на свідомого українця. 1959-го року закінчив Інститут російської мови і літератури Карлового університету в Празі, де під керівництвом І. Панькевича та Є. Врабцової почав студіювати фольклор південних лемків. Від 1960 р. працював у кабінеті україністики Кошицького університету в Пряшеві. Вчився в аспірантурі у Празькому та Київському ім. Т. Г. Шевченка (1964–1966) університетах. У 1967 р. здобув ступінь кандидата наук. Через співпрацю з українськими дисидентами був депортований з СРСР.

Засновник і головний редактор наукового збірника Музею української культури у Свиднику (1965 р.) За протест проти введення військ Варшавського договору в Чехословаччину (1968 р.) зазнав переслідувань. У 1971 році на кордоні в Чопі в нього знайшли машинописну працю Івана Дзюби «Інтернаціоналізм чи русифікація» та інші самвидавничі матеріали, які намагався провезти до Чехословаччини, і його звільнили з викладацької роботи із забороною працювати за фахом і друкуватися.

Працював пастухом, через п'ять років райком партії звільнив і звідти, бо до пастушої колиби весь час приходили якісь інтелігентні люди, а «безпекарям» не вдавалося підслухати зміст бесід. Мусив податися в кочегари, кочегарив 15 років. З котельні передавав репортажі для радіо «Свобода», писав наукові статті, публікував свої твори за кордоном (США, Канада, Югославія, Франція).

1990-го поновлений на роботі в Пряшівському університеті. Від 1992 – професор УВУ в Мюнхені. Цього ж року в Києві захистив докторську дисертацію про життя і фольклористичну діяльність В. Гнатюка, якому присвятив низку досліджень.

Член Міжнародної комісії з дослідження національної культури Карпат та Балкан, дійсний член НТШ (з 1989 р.),

президент НТШ у Словаччині, голова Асоціації українців у Словаччині (від 1990 р.), перший іноземний член Національної академії наук України (від 1997 року).

Однак у Пряшівському університеті імені П. Шафарика не визнали іноземного академічного звання, в 2004-му звільнили з університету, відправивши на пенсію.

Основні його наукові інтереси були зосереджені в царині:

– збирання й публікації усної народної творчості українців Східної Словаччини: «З українського фольклору Східної Словаччини» (1963), «З глибини віків: Антологія усної народної творчості українців Східної Словаччини» (1967), «Срібна роса» (1975; усі – Пряшів), «Матеріальна та духовна культура південних лемків» (Нью-Йорк, 1988);

– вивчення культури лемків у Польщі й русинів у Югославії;

– популяризації життя фольклористичної, літературної та мистецької спадщини Ф. Тихого, Ф. Главачка, Ф. Заплетала, Й. Маркова, Івана та Ореста Зілінських, Ф. Колесси, І. Панькевича, С. Рудницького, С. Дністрянського, О. Новаківського, К. Заклинського, С. Клочурака, В. Капішовського, В. Гошовського та ін.

Автор півтори сотні книг, більше пів тисячі наукових статей, кількох тисяч популярних публікацій.

У наукових і публіцистичних працях відстоював самотність культурного розвитку українців-русинів Східної Словаччини, заперечував політичне русинство, обґрунтовував культурно-історичну спільність українців Карпатського регіону. (zbruc.eu)

SLOVO KOBZARA

Nakladnik: UKPD «KOBZAR» ZAGREB

Za nakladnika: Slavko Burda

UREDNIŠTVO

Slavko Burda, glavni urednik / Jelisaveta Batinić, lektor za ukrajinski jezik / Sergej Burda, priprema za tisak / Etna Nikić, dopisnik / Kristijan Dobroslav Zuzija, dopisnik

ZAGREB, 2024.

Časopis «Slovo Kobzara» se izdaje uz finansijsku podršku Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske.

СЛОВО КОБЗАРЯ

Видавець: УКПТ «КОБЗАР» ЗАГРЕБ

Для видавця: Славко Бурда

РЕДАКЦІЯ

Славко Бурда, головний редактор / Єлисавета Батинич, лектор української мови / Сергій Бурда, додрукарська підготовка / Етна Нікіч, кореспондент / Крістіян Доброслав Зузія, кореспондент

ЗАГРЕБ, 2024

Журнал «Слово Кобзара» видається за фінансової підтримки Ради національних меншин Республіки Хорватія.

ISSN 2939-2527

Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo «Kobzar» Zagreb; Ustrinska 13., 10000 Zagreb; info. slavkoburda.hr@gmail.com

IMPRESSUM